

Sreda, 21. juni 2006.
Svedok doktor Ivica Kostović
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 9.30 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Dobro jutro, časni Sude. Prvo jedno administrativno pitanje sa mojim uvažanim kolegama sa druge strane u vezi sa rasporedom rada. Nema problema sa svedocima za ovu nedelju, barem koliko je nama poznato. Ali pitamo se, da li bi bilo moguće da nam Pretresno veće nagovesti sledeće: Ukoliko dokazni postupak Odbrane bude skoro počeo, da li će to da bude pre ili posle letnjeg sudskog raspusta koji počinje u drugoj nedelji jula, a završava se prve nedelje u avgustu. Mi imamo neke stvari koje bismo želeli da iznesemo i očigledno je da naš sledeći raspored rada na to veoma utiče. Daću vam jedan mali primer. Gospodin Smith će napustiti rad u Tužilaštvu (OTP, Office of the Prosecutor) 7. jula, i očigledno je da ukoliko treba umesto njega da nađem zamenu, onda isto tako moram da se pobrinem da njegova zamena bude u potpunosti upoznata sa detaljima ovog predmeta, upoznata sa dokumentacijom i svim drugim što će biti potrebno za unakrsno ispitivanje. To je tek jedan manji primer problema sa kojima smo mi suočeni. Naravno, mislim da i Odbrana može da iznese svoje argumente. Ali isto tako mislim da i Odbrana želi da zna da li je namera Pretresnog veća da se sa dokaznim postupkom počne pre letnjeg raspusta. Kada bismo danas mogli da dobijemo neke indikacije o tome, bilo bi nam svima to od velike pomoći.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, pa to je jedna od stvari za koju smo rekli da želimo da je saslušamo u jednom pogodnom trenutku, i to smo rekli još pre nekih nedelju dana. Evo vidim da se na Sud spustila tišina u vezi ovoga pitanja. Moje prvo pitanje je da li ćemo sa ovim svedokom završiti danas, pre nego što počnemo da trošimo vreme na ovakva pitanja?

TUŽILAC MOORE: Gospodin Weiner će ispitivati ovog svedoka i mislim da hoćemo.

SUDIJA PARKER: A, vidim da taj bruklinski osmeh kaže "I te kako hoćemo". U stvari, ne znam da li je to Boston ili Bruklin?

TUŽILAC MOORE: Da, mislim da ste se ovde malo okliznuli. Kada je reč o generalu Pringleu, on se vraća večeras i ima zakazan let za petak naveče. Ja sam razradio naš raspored rada. Kao što ste nam rekli, mi ćemo da iskoristimo jednu i po sednicu. Ograničićemo naše glavno ispitivanje na toliko.

SUDIJA PARKER: U redu. Ako to bude funkcionisalo, mislim da će to da bude dosta tesno za sve, ali će funkcionisati. Dobro. Onda pitanje planiranja za budućnost. Da li Tužilaštvo ima neke argumente u vezi sa vremenom koje im treba. Pretpostavljam da ćemo sa ovim da otvorimo pitanje, i mislim da nije prerano da sada to pitam: da li će da bude argumenata po Pravilu 98bis ili ne? Da li je Odbrana zauzela neki stav u vezi sa tim? Ne želim da se to ubacuje pre završetka dokaznog postupka Tužilaštva. Gospodine Vasiću, izvolite?

ADVOKAT VASIĆ: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima. Evo, u ime sva tri tima Odbrane mogu da vas obavestim da će Odbrana podneti zahtev po Pravilu 98bis, smatrajući da postoje okolnosti koje nam omogućavaju da podnesemo takav zahtev.

SUDIJA PARKER: Ovo poslednje što ste rekli uzećemo bez potrebe za nekim specifičnim opservacijama. U redu. Kao što je već ranije, u sredu, sledeće nedelje u sredu... plenarna sednica biće ceo dan u četvrtak. Prema tome, ako budemo vaše argumente slušali u sredu, onda će naša odluka biti doneta u petak. Gospodine Moore, dakle, kada smo to utvrdili, da li vi imate još nešto da kažete u vezi sa rasporedom rada, a što se tiče Tužilaštva?

TUŽILAC MOORE: Ne, nemam ništa. Jedino što mi imamo odnosi se na dokazne predmete Pretresnog veća. U ovom trenutku mi ništa drugo ne pada napamet. Dakle, mi radimo sa sredom, kao ciljem. To je obaveza koju imamo i to je to.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Moore. Gospodine Vasiću, vi ste ovde na prvom sedištu, da tako kažem. Da li vi sada nešto želite da kažete u vezi sa rasporedom rada pre i posle letnjeg sudskog raspusta?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, hvala vam na ovoj prilici da se izjasnim. Za tim Odbrane gospodina Mrkšića posle ovog tužiočevog dela predmeta, koji je trajao devet meseci umesto četiri, koliko je moj uvaženi kolega na početku planirao, ali objektivne okolnosti su dovele do toga da on traje devet meseci i 123 dana suđenja, mislim da bi za pripremanje Odbrane gospodina Mrkšića, posebno imajuću u vidu i okolnosti koje su se promenile u toku izvođenja dokaza Tužilaštva, gde mi nismo mogli da opredelimo na koje će se sve dokaze moj uvaženi kolega osloniti. Smatram da bi nam bilo potrebno vreme za pripremu Odbrane, i da bi mi sa našim predmetom mogli da počnemo... u... u nekom trenutku koji bude pogodan za vas, a koji bi bio iza 15. avgusta. Ovo moram da obrazložim još jednom činjenicom. Vi ste sigurno svesni da polovinom jula i prvom polovinom avgusta u celom svetu ljudi idu na godišnje odmor, i vrlo je veliki problem obezbediti svedoke koji bi došli u ovom periodu. Takođe znate da uglavnom svi ljudi blagovremeno ranije planiraju svoje godišnje odmore. I zaista je to veliki problem. A Odbrana je bila u situaciji da mi nismo znali kada će se ovaj predmet zapravo završiti, jer je bilo više pomeranja u toku trajanja tužiočevog *case-a*. S druge strane, ono što smo imali prilike ovde da čujemo i ono na šta... za šta se moj uvaženi kolega tužilac opredelio u izvođenju svojih dokaza, i ono za šta se nije opredelio, a bilo je na spisku dokaza daje... zahteva od Odbrane da sada na jedan drugi način pristupi pripremi svoje odbrane. S obzirom da smo mi svi ovde očekivali, pretpostavljam i Pretresno veće, možda nešto

sasvim drugo, neke druge svedoke da ćemo ovde čuti, a neke od njih nismo čuli. Tako da, časni Sude, imajući u vidu sve ono što je pratilo ovaj tužilački predmet i činjenicu da mi sa našim predmetom zapravo završavamo na samom početku jula meseca, mislim da bi za Odbranu bilo neophodno da dob... da naš predmet počne nekog pogodnog datuma iza 15. avgusta. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Da li ste možda u poziciji da nam kažete koliko će vam vremena trebati za vaš dokazni postupak?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, očekivao sam ovo pitanje. I ja mogu da kažem nešto što i mi želimo da učinimo, a pretpostavljam i Pretresno veće da želi da čuje, da će Odbrana se truditi da ovaj postupak bude što ekspeditivniji. Što se tiče samog trajanja *Defence casea*, videli smo u ovoj sudnici da je zaista nezahvalno unapred postavljati neke čvrste prognoze. Moj uvaženi kolega Moore to najbolje zna, i Pretresno veće, da smo mi ovde imali februar kao datum završetka *Prosecutor casea*, pa smo došli do... do jula. Ali mogu nešto drugo možda da kažem časni Sude, što bi opredelilo na neki opisni način rok koji... u kom bi završili *Defence case*.

Znači, mi u ovoj situaciji trenutno planiramo da izvedemo negde oko 20 svedoka, dvadesetak svedoka, od kojih će neki, pretpostavljam, biti vrlo kratki, jer će svedočiti na neke posebne okolnosti i možda neće trajati više od jedne sesije, što se tiče glavnog ispitivanja. A razmišljamo, ukoliko naidemo na razumevanje mojih uvaženih kolega s druge strane i Pretresnog veća, da možda neke svedoke provedemo kroz postupak depozicije i tako uštedimo možda vreme i efikasnije završimo postupak.

Dakle, Odbrana će se truditi da u ovim okvirima, ma da kažem, to ne može biti, nije još uvek konačno, jer još uvek nemamo jasnu sliku, nije ni moj uvaženi kolega završio predmet, ne znamo ni šta će biti sa odlukom Pretresnog veća po Pravilu 98bis, ali to su okviri u kojima... o kojima Odbrana... Odbrana sada razmišlja i u kojima će se truditi da kod svakog onog svedoka gde bude mogla, skрати njegovo svedočenje u glavnom ispitivanju, i ovim drugim pomoćnim sredstvima pokuša da ekspeditivno i u što kraćem roku završi svoj *case*.

Ja se nadam da ćemo imati povoljnije okolnosti nego što je to imao moj uvaženi kolega Moore kada je bio u prilici da... da ne znam, pravi prognoze u odnosu na dužinu trajanja, i da ćemo biti u poziciji da budemo, da kažem tako, efikasniji u trošenju vremena. No, moram da kažem da ovo, kad sam govorio o... o... o broju 20 svedoka, otprilike to je taj broj, no mi još uvek ne znamo tačno koje ćemo svedoke izvesti, imajući u vidu i onu okolnost da moj kolega Moore sa one liste njegovih svedoka, čini mi se, neke svedoke nije izveo, pa Odbrana mora da razmisli o tome da li će... da l' bi ih Odbrana eventualno pozvala. Normalno, u... u ovaj broj svedoka su uključeni i... i... i ekspertske.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, vi ste vrlo vešto izbegli da nam date bilo kakvu indikaciju o vremenu?

ADVOKAT VASIĆ: Pa, časni Sude, ja sam samo hteo da izbegnem poziciju u kojoj je bio moj uvaženi kolega Moore, u... u... u februaru mesecu o... ove godine. Ali, ako sada bi trebao da se izjasnim o dužini trajanja, zaista mi je problem, jer ja trenutno ne znam tačno koliko ćemo potrošiti vremena na svakog pojedinačnog svedoka. Ali, ako... ako

govorimo o... o ovom broju svedoka, on bi morao po meni da se završi u... u nekom vremenskom periodu ne duže od... od, ne znam, 40 dana, možda i 30 dana. Zaista, šta god da kažem sada, bojim se... bojim se da je... da je, ovaj, to... može da bude pogrešna procena. Posle ću morati da se... da se izvinjavam. Ali kažem, Odbrana će se zaista truditi da to završi u što kraćem roku. Ja se nadam da to može biti unutar 30 dana ali zaista, nemam neke pouzdane repere. Normalno, ovo... ovo sve što govorim, govorim s pozicije Odbrane gospodina Mrkšića. Ne znam koliko sam pomogao časni Sude, i koliko sam uspeo da budem kol'ko - tol'ko specifičan u svom odgovoru. Zaista mi je teško da trenutno dam neke striktno i čvrste okvire. Pretpostavljam da... da razumete iz kojih razloga?

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Vasiću za sada. Vrat ćemo se vama još kasnije. Mislim da sada treba da saslušamo druge advokate. Gospodine Boroviću?

ADVOKAT BOROVIĆ: Dobar dan, časni Sude. Sa mnom ćete, što se tiče Odbrane Miroslava Radića u pogledu broja svedoka, čini mi se, imati najmanje problema. To bi bio moj doprinos procesnoj ekonomiji ovog postupka, znači, ni desetak svedoka nećemo izvesti na ovaj Sud. Što znači da će se lako moći proceniti koje je to vreme potrebno za te svedoke. Pa bi ovo bio jedan doprinos tome da možete lakše planirati - da će Odbrana imati ipak dosta manje vremena nego što je trošilo Tužilaštvo. Hvala.

SUDIJA PARKER: Ja ću svakako prihvatiti ovu vašu poslednju tvrdnju, gospodine Boroviću. Vi ćete sigurno uzeti manje vremena nego što je trebalo Tužilaštvo. Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Poštovani Sude, trudiću se da budem jasan i neprecizan, odnosno nažalost, neprecizan. Samo... U potpunosti se slažem sa svojim kolegama. Ono što pre ovog, što vas najviše interesuje, moram da kažem, a u vezi očekivanja početka *Defence case-a*. On što ja imam... naš tim ima dobru poziciju, normalno, s te strane da smo treći po redu. Ali naš zadatak koji bi normalno sad išao iz Pravilnika (Rules of Procedure and Evidence) i Pravila 65(g) je da dostavimo sad pretpretresni podnesak Odbrane i spisak svedoka koje nameravamo da pozovemo. Ono što je gospodin Vasić rekao, je nama nešto zaista što je stvorilo poteškoće. predmet Tužilaštva nije išao onako kako smo mi očekivali, posebno u poslednjoj fazi, kada je tužilac odustao od velikog broja svedoka koje je imao nameru da pozove. To je za nas jedna novost, s kojom smo mi sada suočeni ovde u Hagu. Druga je novost – značajan broj novih činjenica i svedočenja koja smo čuli ovde, samo zadnjih, na primer, ne petnaestak dana. Podsetiću vas na svedočenje svedok P-001 koji je na jednom delu, neću da objašnjavam, za nas nešto što je potpuno novo. Mi moramo prvo da izvršimo zaista sad značajne provere, da bismo o tome mogli da izvršimo sada dopunu onog... ili izmenu onog predloga, o kojem mi vrlo dugo već razmišljamo i razgovaramo međusobno, sva tri tima.

U tom smislu, rok koji biste nam dali za pisanje pretpretresnog podneska Odbrane u smislu spiska svedoka, u ovom trenutku je nama najveći... mom timu najveći problem... našem timu. Mi verovatno nećemo imati ovaj problem koji ima gospodin Vasić sa pronalaskom, odnosno obezbeđivanju svedoka tokom godišnjih odmora, jer ćemo biti kasnije.

Ono drugo što vas interesuje, a u skladu je sa ovim što sam sada rekao, mi smo razmišljali o broju od oko 15 svedoka koje bismo zvali da svedoče uživo. Međutim, moram da se... da stavim na taj broj... mora biti vrlo, da kažem, relativno shvaćen. Računam da sada imamo otprilike – ja sam ovih dana s mojim klijentom baš na tome radio – otprilike između 15 i 20 svedoka koje imamo nameru da pozovemo. S obzirom na... na činjenice koje tužilačke tvrdnje iz *Prosecutor case-a* u kojima se se pominju aktivnosti mog klijenta, određeni broj, kao što je rekao i gospodin Vasić, čak jedan dosta solidan broj tih svedoka se odnosi na pojedinačne događaje i incidente. I u tom smislu, vrlo podržavam predlog gospodina Vasića. To bi normalno bilo u onom trenutku kad bude konferencija pre izvođenja dokaza Odbrane, da možda iskoristimo mogućnost da depozicijama, s kojima ja imam jako dobro iskustvo u jednom prethodnom predmetu, gde se preko 30 svedoka saslušalo za sedam dana, ja mislim 20 ili tako nešto, da bismo možda u depozicijama mogli da nešto dobijemo značajno na ograničenju ovih činjenica. Međutim, moram još jednu stvar da vam ukažem. Ako se Odbrana odluči da pozove neke svedoke, posebno sa liste svedoka od kojih je Tužilaštvo odustalo, radi se po mom mišljenju o jako značajnim, da ne kažem i najznačajnijim svedocima. I oni će sigurno u glavnom ispitivanju ipak trajati onoliko kol'ko zaslužuju... kol'ko zaslužuju okolnosti o kojima mogu ta lica da svedoče. Imamo takođe nameru da pozovemo jednog eksperta. I ostaje ono što je... sve...vi... svi vi vrlo dobro znate, činjenica - da li će svedočiti naši klijenti, jer to uvek, znamo, u svim postupcima oduzima jedan određeni veliki vremenski period. O tome još, dok ne bude podnesak, ne mogu da se izjašnjavam.

Ono što ste hteli od mene da čujete, ja mislim, ako vam treba vremenski okvir, to se radi o nekom roku od mesec do mesec i po dana, najviše. Uz moguće skraćenje uz depozicije. I ako mogu samo da dodam još jednu stvar, ja mislim, ovo je u ime sva tri tima. Ovi okviri vremenski koje smo... koje smo vam dali, molimo da unapred da se ne... sankcije ne sprovode u smislu naše izjave. Ako je gospodin Moore rekao da će... da će trajati četiri meseca, a trajalo devet meseci, molimo da imate u vidu da ovaj, da ovo što govorimo je stvarno relativno, a verovatno će Pretresno veće shvatiti značaj pojedinih svedoka kad mi dostavimo naš spisak pretpretresnog podneska Odbrane.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, želim dozvolu da odgovorim na nekoliko stvari?

SUDIJA PARKER: Da, gospodine Moore?

TUŽILAC MOORE: Hvala. Pa prvo moram da kažem da je ishod to da nikada neću da dam nikakvu procenu dokle god sam živ, bilo lično, bilo profesionalno. Do sada smo potrošili 125 radnih dana, to je šest meseci, a ne devet meseci. A mi smo, u stvari, čak skinuli dva meseca iz našeg dokaznog postupka. Broj svedoka koji Odbrana želi da pozove čini mi se da je sličan broju svedoka koje smo mi pozvali. Mislim da smo ih mi pozvali 52, ali nisam sasvim siguran. Teze Tužilaštva nisu se značajno promenile. Ono što smo mi uradili, a ja sam na samom početku rekao da ću da pokušam sve da obavim sa 50 svedoka, jeste to da sam ja odabrao neke svedoke. Njihove su izjave uvek bile dostupne Odbrani. Mi smo zatražili i dobili dozvolu, da pozovemo dva nova svedoka, uz izuzetak eksperata, i to je trebalo da budu svedoci koji bi govorili o stvarima za koje smo mislili da će da budu sporazumno utvrđene, ali na kraju nisu.

Prema tome, teze Tužilaštva nisu se uopšte promenile. Ja imam puno razumevanja za mog kolegu gospodina Vasića i za teškoće sa kojima je suočen u sastavljanju svog dokaznog postupka. Međutim, isto tako treba da se kaže da ukoliko je Odbrana očekivala da će dokazni postupak da se završi u aprilu, onda su imali i te kako dovoljno vremena da se pripreme za svoj dokazni postupak, za koji su u tom slučaju mislili da će početi pre letnjeg raspusta. Prema tome, naš je argument to, da ukoliko Sud smatra da je to odgovarajuće, mi možemo da započnemo sa nastavkom rada dokaznog postupka Odbrana i pre letnjeg raspusta. To je, dakle, sve što želim da kažem o toj temi. A naravno, moramo da pričekamo da vidimo šta će se tačno dogoditi sa spiskom svedoka. Međutim, evo sada, koliko sam ja brojao, čini mi se da će Odbrana imati nekih ukupno otprilike oko 50 svedoka.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Moore. Gospodine Vasiću, da li možemo sada da budemo malo konkretniji, kada je reč o situaciji sa vašim klijentom? Da li nam vi sada možete da kažete da li će vaš klijent da svedoči ili ne?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja u ovoj trenutnoj poziciji sam da ne mogu da vam kažem da li će moj svedok svedočiti... moj klijent svedočiti ili ne... definitivno. Ja mislim da on neće svedočiti, ali ne mogu vam definitivno dati odgovor. S njim ću se o ovom pitanju dakle konsultovati odmah po... pošto moj uvaženi kolega završi u toku nedelje ovaj predmet. Ali mislim da će verovatno odgovor na vaše pitanje biti... biti ne. Mada, kažem, to nije definitivno. Trenutno.

SUDIJA PARKER: Hvala vam na tome. Kao što su to već svi advokati i ranije čuli, Pretresno veće je sve više zabrinuto oko toga koliko će biti ukupno trajanje ovog suđenja. Ne radi se tu o tome da je to nečija greška, nego se radi o tome da je ovo suđenje trebalo da bude relativno kratko i relativno ograničeno, a da se sada produžava iz meseca u mesec. Ljudi na koje to najnepovoljnij utiče su ova trojica optuženih, koji sede tamo iza vas, i njihove porodice. A isto tako, i drugi optuženi koji sada sede u pritvorskim jedinicama i čekaju na svoje suđenje. Što nama bude trebalo duže vremena da završimo naše suđenje, oni će duže čekati da njihovo suđenje počne. Što se tiče Pretresnog veća, mi možemo ovde da sedimo zauvek. To ne utiče na nas lično. Međutim, činjenica da ovo suđenje traje duže, ima uticaja i na ove optužene i na druge koji čekaju da im počne suđenje. Zbog toga nas i te kako brine situacija koja se sada razvija. I želimo i te kako da pronađemo načine da ovo suđenje bude kraće. Imajući to u vidu, mi gledamo u poslednju nedelju pre sudskog raspusta, drugu nedelju u julu. Nama se čini da je moguće da dokazni postupak Odbrane započne u toj nedelji. A onda bismo nastavili, ne onu nedelju koja počinje 14. avgusta, nego nedelju pre toga, kada se nastavlja sa radom na Sudu. To bi nam, znači, dalo dve nedelje od ukupnog vremenskog rasporeda. Mi shvatamo da sve zastupnike Odbrane i Tužilaštva to stavlja u situaciju da moraju da ulože izuzetne napore u svojoj pripremi. Međutim, mi smo dosta rano davali upozorenja o tome već duže vreme. Zato se sada obraćamo direktno vama, gospodine Vasiću, jer je na vama glavno breme - da čujemo da li je izvodljivo da dokazni postupak Odbrane vašeg tima počne u toj nedelji neposredno pre sudskog raspusta?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja zaista moram da kažem da je to veliki problem za Odbranu gospodina Mrkšića i da je to neizvodljivo, imajući u vidu sve okolnosti o kojima smo govorili malopre, kada smo izlagali naše razloge koji se odnose i na način i na dužinu koliko je trajao predmet mog uvaženog kolege Moorea. Ja se baš ne bih složio s njim da je njegov Predmet tekao onako nepromenjeno kao što on to kaže. Mi smo ovde bili svedoci da... toga da je... mnoge nove okolnosti smo čuli od svedoka koji su ovde predloženi, a neke suštinske, bitne svedoke nismo čuli, koji su bili na njegovom spisku. Sve te činjenice nas zaista dovode u problem da za praktično nedelju dana pripremimo početak naše Odbrane i da podnesemo sva dokumenta, naročito ono o čemu je govorio moj uvaženi kolega Lukić, dakle *pre trial brief* Odbrane i spisak svedoka.

Odbrana se nalazi u posebnoj situaciji što se svedoka tiče. To takođe pretpos... pretpostavljam da je jasno, jer je moj uvaženi kolega sa svoje liste pozvao neke svedoke, neke nije. I mislim da Odbrana će imati tu potrebu da razmotri da li neki od ovih važnih, krucijalnih svedoka ona treba da pozove. Uz onaj problem koji sam već izneo časni Sude, zaista je sa svedocima takođe problem. Znaite, mi smo mogli biti u poziciji da svedocima kažemo da će oni početi u aprilu ili u maju, ali pošto se to nije dogodilo, zaista je veliki problem u julu i... i... i u ovoj prvoj polovini avgusta naći svedoke i dovesti ih, jer ljudi, normalno, koriste jedinu šansu u toku godine da odu na godišnji odmor.

U svakom slučaju, mislim da ono što smo rekli oko naše procene u pogledu dužine predmeta, mislim da će po ovim procenama koje imate ovde, a koje su globalne... predmet Odbrane biti relativno u granicama koje su kratke i prihvatljive, i da tu Pretresno veće neće imati problema sa trajanjem predmeta kao što je to bilo u slučaju mojih uvaženih kolega iz Tužilaštva. Mislim da bi za Odbranu bilo značajno da posle ovoliko dana, 125, kako je rekao moj uvaženi kolega Moorea i 55 svedoka Tužilaštva, dobije dovoljno vremena da uradi one finalne korake na pripremi *Defence casea*, i da on počne onda kada je to najpogodnije, kako bi se najbrže i najefikasnije proveo, a u šta će Odbrana sigurno dati svoj puni doprinos, to vas uveravam.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, takođe ima tri nedelje raspusta tokom kojih se može jako puno toga da uradi. Vi ne morate da pripremite sve svoje dokaze pre nego što počnemo. Recimo, ako je bilo u planu i da vaš klijerent svedoči, onda bi on mogao da svedoči prvi. To bi onda moglo da se odvija one poslednje nedelje pre raspusta, tako da onda ne bismo imali problem sa tim da ostali svedoci nisu na raspolaganju. Ako on neće da svedoči, onda vam je potreban možda samo jedan bitan svedok. Ako sve to uzmete u obzir, da li i dalje vidite poteškoće?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, Odbrana je imala u vidu i trajanje raspusta, i planirala da jedan deo, veći deo tog raspusta provede u finalnim pripremanjima *defence casea*, kako bi, kažem, on bio.... sproveo se što efikasnije, kasnije kada s njim počnemo. No, pretpostavljam da i Pretresno veće i svi mi ovde smo svesni potrebe da se svi mi neko vreme odmorimo nakon trajanja, dakle, ovih suđenja, intenzivnog rada sedam meseci, kako kaže moj uvaženi kolega Moorea, a inače sa pripremanjima i svim ostalim, devet meseci. Mislim da bi ovaj rok koji sam molio od Pretresnog veća, zaista bio neophodan za pripremu, kažem, Odbrane gospodina Mrkšića. Ja se slažem da bi, ukoliko bi on svedočio, on to možda mogao da učini ranije. Međutim, ja mislim da on neće svedočiti, a

zaista je problem za Odbranu da počne sa svojim predmetom pre letnje pauze, kao što sam to i obrazložio.

SUDIJA PARKER: Takođe ste pomenuli datum posle 15. avgusta. To je u drugoj nedelji novog radnog bloka. Da li mislite da bi bio problem da počnete prve nedelje?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja kad sam rekao ovu drugu nedelju avgusta, imao sam u vidu jednu činjenicu koja mislim da je svima nama ovde poznata, da otprilike do tog vremena se 90 posto ljudi, radnih ljudi na svetu, vraća sa svojih odmora. Obično se koristi onaj deo odmora krajem... druga polovina jula, prva polovina avgusta, gde zaista je problem sada naći čoveka, i reći mu da ne ode na godišnji odmor, ako ga je već uplatio, i ako već smatra da mu je to jedina šansa da se odmori u toku godine. Zato je bila moja procena da bi to moglo biti, evo vi ste rekli, 14. avgusta. To je nedelja koja počinje... s tim datumom počinje druga nedelja avgusta. Mislim da bi to bilo vreme kada... kada Odbrana sigurno ne bi imala problema sa svedocima, jer pretpostavljam da se, kažem, da se 90 posto ljudi vraća sa godišnjih odmora do... u toj prvoj polovini avgusta, i da bi onda to onda bilo veliko olakšanje za Odbranu da pronade svedoke i obezbedi njima tehničke preduslove da dođu, dakle, vize i sve ostalo, i da ih dovede, tako da bi izbegli onu situaciju koju niko od nas ovde ne voli da vidi, a to je da ne postoji kontinuitet u dovođenju svedoka. Mislim da je to jedna od bitnih stvari u... u... u odvijanju procesa i... u uštedi vremena. Ja ću se truditi da moji svedoci kre... idu simultano, i nadam se da neću imati problema koje su do... pri kraju predmeta imale moje kolege iz Tužilaštva.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Isto tako, možemo da primetimo sledeće, da ste spomenuli da ako vaš klijent bude svedočio, možda će to onda značiti da će se to dosta rano desiti. Ako je u pitanju kredibilitet, onda je uobičajeno gledište i stav takav da vaš klijent treba da bude prvi svedok koji se poziva. Tako da se onda ne može ni na kakav način sugerisati da je svedočenje vašeg klijenta prilagođavano ili oblikovano u skladu sa prethodnim svedocima. To nije obavezujući nalog Pretresnog veća, ali želim da razumete da ako razmišljate o tome da pozovete vašeg klijenta da svedoči, uobičajeno je onda da se očekuje da će on da bude prvi svedok. Da li neki drugi zastupnik Odbrane želi nešto da doda?

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, mislim da i nama ne odgovara pre ovih raspusta da počnemo. Bez obzira što se radi o svedocima gospodina Vasića, Odbrana je vezana. Znači, ne znam sa kojim svedocima će početi, da bih mogao blagovremeno sprovesti neke, tako da kažem, istražne radnje. Ali ima jedan dodatni problem vezano za sve timove, što posebno želim da ukažem Pretresnom veću. Državna zajednica Srbije i Crne Gore se raspala, nažalost. Savet ministara koji je donosio odluku ko je oslobođen čuvanja vojne tajne, ne postoji. To ne zna očigledno, vidim, ni gospodin Vasić. Od našeg vojnog veštaka sam saznao juče da ta procedura je sad malo u jednom vakuumu donošenja odluke ko je oslobođen čuvanja vojne tajne. Što znači, da upravo niko od ovih svedoka, a većina su vojni svedoci, kada zatraže, ne znam kojim redosledom, neće tako brzo dobiti tu odluku. A po prirodi stvari, svedoci se ipak malo plaše Suda, i uvek će se zaklanjati iza toga nisu... imali smo tu i primera – oslobođeni čuvanja vojne tajne, i ograničiće svoju

izjavu pred ovim Sudom, siguran sam, iz tih razloga. Tako da bi bilo idelano vreme nakon godišnjih odmora – startujemo. I mislim da će sa doprinosima koje smo obećali što se tiče vremena, vrlo blagovremeno ovaj postupak biti završen. Ukoliko moj klijent bude i svedočio, a verovatno hoće, ni sa njim nećemo imati... imaćemo manje od 10 svedoka, što znači - taj doprinos Odbrana Radića će takođe smanjiti još jedno vreme, jer i mi žurimo. Potpuno ste u pravu. Žurimo da što pre završimo ovaj postupak. Tako da mislim u oktobru se ovo može, onako grubo rečeno, sve završiti i doneti sudska odluka. To je moja procena. Hvala.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ:...podržavanje kolega. Samo jedan, da kažem, komentar. Mi smo potpuno tokom suđenja shvatali vaše stavove i ovog Pretresnog veća, o potrebama naših klijenata da se suđenje što pre završi i da što pre dođu u kontakt sa svojim porodicama, kao i da počnu ostala suđenja.

U ovom trenutku ja verujem, iako je moj klijent takav da je sve vreme forsirao da ne tražimo nikakva pomeranja suđenja, da suđenje stalno ide. Ali u ovom trenutku verujem da je najveći interes naših klijenata i njihovih porodica da se sad, nakon ovog perioda izvođenja dokaza Tužilaštva, čuju njihovi svedoci. Ja verujem da nijedan od ovih klijenata pozadi, ne želi u tome da stavi prednost činjenici da se što pre završi suđenje. Vi ćete biti ti koji ćete oceniti koji su svedoci sa naše liste važni, eventualno, i odlučiti da li će neko da se skine s liste. Ali, s druge strane, izvođenje dokaza Odbrane mora da ima... nama da omogući takvu mogućnost da zaista vama prezentujemo dokaze koji su protivno onima koje ste čuli u toku tužiočevog *case-a*. I možda će moj klijent da bude protiv ovih mojih reči, ali u odnosu na moj kodeks i na obavezu tima da radi u interesu klijenta, mi moramo da predložimo ono što smatramo da je u interesu njegove Odbrane. Pa sam to samo hteo da dodam, i zahvaljujem. A u potpunosti se pridružujem rečima kojih kolega. Ono što meni samo i nama predstavlja problem, to je pisanje *pre defence briefa* u nekom izuzetno kratkom roku. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: Pretresno veće će tokom sledeće pauze da razmotri ovo pitanje pre nego što donese konačnu odluku. Mislim da je očigledno iz onoga što je rečeno da se Pretresno veće nadalo da ćemo brže da radimo, brže nego što u stvari zastupnici Odbrane to mogu da postignu. Tako da ćemo onda da uzmemo u obzir to što su oni rekli i da vidimo onda da ono što smo mi očekivali malo modifikujemo. Vidim da je gospodin Weiner još uvek tu, gospodine Moore. Na kraju svedočenja prethodnog svedoka, govorilo se o tome da ima veliki broj dokaznih predmeta, a s tim nismo mogli juče da završimo?

TUŽILAC WEINER: Da, časni Sude. Idem samo po svoje beleške. Časni Sude, mi smo podneli podnesak da se uvedu svi dokazi koji su deo referenci u okviru izveštaja veštaka Theunensa. Većina su vojni dokumenti. Neki su dokumenti Vlade. Radi se i o knjigama, citatima iz knjiga, citatima iz dokumenata, citatima iz javnih materijala objavljenih u

štampi. Kao što je časnom Sudu poznato, ovaj izveštaj je obelodanjen 15. septembra 2005. godine, a Odbrana je 30. septembra tražila da se produži rok za njen odgovor na 30 dana posle primanja izveštaja na BHS-u. Pretresno veće je to odobrilo. Oni su primili izveštaj na BHS-u 14. novembra, i onda 30.... ne, izvinjavam se, 9. decembra su dali svoj odgovor. I u svom odgovoru su naveli tri opcije. Iako su naveli te tri opcije, oni su se odlučili za opciju broj 2, a to je da unakrsno ispituju svedoka. Nisu prigovarali na bilo koji dokument ili deo dokumenta tada. I tokom poslednjih sedam meseci, nisu uložili prigovor ni na koji dokument ili deo dokumenta koji su sadržani u izveštaju. I po našem mišljenju, oni su se odrekli prava na prigovor. Međutim, ako časni Sud želi da razmotri to pitanje, onda Tužilaštvo smatra da po Pravilu 89c, gde se radi o težini u odnosu na prihvatljivost, Pretresno veće može da prihvati bilo koje relevantne dokaze za koje smatra da imaju dokaznu vrednost po Pravilu 89c.

Kao što smo rekli, radi se uglavnom o vojnim dokumentima, dokumentima Vlade, člancima, intervjuima. Svi su relevantni za onaj deo izveštaja na koji se odnose. Na Sudu je do sada bila praksa da se prihvate dokumenti, jer je težina koja se pripisuje ili dokumentima ključni faktor, a ne samo prihvatanje dokumenta. U *Predmetu Milošević*, prihvaćeni su razni dokumenti koji su slični ovim dokumentima, i mi sada tražimo i u ovom slučaju da se takvi dokumenti uvedu.

SUDIJA PARKER: Da li se ti dokumenti navode u aneksu (A), u drugom delu tog aneksa (A)?

TUŽILAC WEINER: Mislite podneska, časni Sude?

SUDIJA PARKER: Da. Počev od broja 5 po Pravilu 65ter, na stranici 2 aneksa.

TUŽILAC WEINER: Tu ima tri dela. U jednom delu su dokumenti koji će biti predočeni Pretresnom veću, zatim će biti izneti argumenti na suđenju. Jedan deo su bili dokumenti koji se nikad nisu nalazili na spisku po Pravilu 65ter a treći deo su svi ostali dokumenti koji se neće spominjati u sudnici.

SUDIJA PARKER: Mislim da su prve dve sekcije vrlo kratke, na stranicama 1 i 2 aneksa. Da li je to tačno?

TUŽILAC WEINER: Ja nemam pred sobom aneks, ali mislim da su 1. i 2. sekcija vrlo kratke. U prvoj mislim da ima dva vrlo kratka dokumenta, u drugoj sekciji ima 10 ili 11 dokumenata.

SUDIJA PARKER: 11.

TUŽILAC WEINER: A onda u tećem delu ima veliki broj dokumenata.

SUDIJA PARKER: U redu. Hvala vam.

TUŽILAC WEINER: I samo da dodam još nešto. Pošto je pomenuto pitanje u vezi knjige generala Kadrijevića, želim da kažem da taj dokument, to jest knjiga generala

Kadijevića se navodi u *Predmetu Tužilac protiv Duška Tadića*. Citira se u dva ili tri slučaja. Mislim da se citira u paragrafu 116 i paragrafu 104. Što se tiče razgovora, možda časni Sud može da pogleda *Predmet Tužilac protiv Brđanina*, koji se odnosi na drugi zahtev da se pozove Jonathan Randal i to je 30. juni 2003- godine i Sud u paragrafu 41 kaže: "Žalbeno veće je razjasnilo da ako se taj članak prihvati u spis, onda to što autor članka nije na raspolaganju da svedoči ne treba nepovoljno da utiče na situaciju optuženog, pošto Odbrana još uvek može da dovede u pitanje tačnost članka, a Pretresno veće onda mora prilikom odlučivanja da uzme u obzir to što svedok nije na raspolaganju i koju težinu da prida tom članku". Što se tiče novinskih članaka, oni su prihvaćeni. Međutim, opet se radilo o težini u odnosu na prihvatljivost. A što se tiče knjige generala Kadijevića, to je takođe uvedeno u *Predmetu Blaškić*, kao i u *Predmetu Duško Tadić*, gde se spominje nekoliko puta. Tako da je naš predlog da se svi ovi dokumenti prihvate. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću? A, izvinjavam se. Mislim da je gospodin Lukić naznačio da će možda da bude prigovora?

ADVOKAT LUKIĆ: Jesam. Generalno smo sva tri tima razgovarali i 'ajde, kad ste mene prozvali, možda će nešto i moje kolege da kažu, ja ću vrlo kratko da se izjasnim u pogledu, evo konkretno, tri dokumenta. Konkretno, dokument sa ovog spiska koji ima ERN oznaku 426 od 19. oktobra 1993. godine. Ovaj dokument je u pretpretresnom podnesku Tužilaštvo skinulo sa liste po Pravilu 65ter i obavestilo nas je da je dokument *removed*, i mi taj dokument nismo nikada dobili. Znači, moguće čak i da je dostavljen u nekoj korespondenciji, ali zvanično u pretpretresnom podnesku Tužilaštva za taj dokument napisano je da je skinut sa liste dokumenata koje Tužilaštvo želi da uvede u dokazni postupak. To je jedan. Drugi dokument, iako potpuno razumem reči kolege Weinerja, odnosi se na 65 dokument 427 koji je na ovom spisku. To je "Zapisnik sa 16. sjednice skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, održan 12. maja 1992. godine". Ovaj dokument ima 60 strana. Verujte mi, čitao sam ga. Ja mislim da ovaj dokument, iz onoga što sam ja pročitao, a jako je obiman, apsolutno nema nikakve reference na naš predmet. Voleo bih da Tužilaštvo kaže po čemu je ovaj dokument uopšte relevantan za naš postupak. Smatram da nije.

I treći prigovor se odnosi na autentičnost jednog dokumenta. A to je dokument sa 65ter liste broj 612, o čemu je inače... na koji se poziva gospodin Theunens u svom radu, i o čemu ga je kolega Bulatović juče pitao. To je dokument-intervju Branislava Vakića dat časopisu "Telegraf" 28. septembra 1994. godine. Ono što je suština, ja sam iskopirao jedan primerak, mogu da dam vama časni Sude da vidite. Ovo je kucano ru.... kucano mašinom, engleski prepis, treb'o bi da bude prepis nečega, gde je rukom napisano "Vakić, intervju". Ono što je.... I to je potvrdio gospodin Theunens da nije imao u vidu originalan članak. Ja mislim da na ovakav način novinski članak ne može da postane dokaz. Ja tražim od Tužilaštva da nam dostave taj članak iz novina u originalu. Ja čak ne znam ni ko je autor ovog teksta. Ništa. Evo, mogu da dostavim primerak časnom Pretresnom veću da vidi kako izgleda *hard copy* tog dokumenta, ali ne može da uđe kao dokaz, po meni, prepis novinskog članka na engleskom jeziku. I u tom smislu, osporavam autentičnost, a Pretresno veće ima pravo u članu 89e da zatraži da Tužilaštvo dokaže autentičnost ovog

dokumenta. Čak ne znam zaista da li je ovo i autentičan tekst. To su bili moji prigovori, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Lukiću. Gospodine Boroviću, izvolite?

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, principijelno imam prigovor na uvođenje novinskih članaka u dokaze, iz razloga koji su ovde već pominjani u Sudu. Uvaženi kolega tužilac čini mi se da je obavešten sa praksom ovoga Suda da ili autor teksta ili glavni urednik ili bilo ko - morao je da potvrdi autentičnost teksta koji je ili pisao ili je neko drugi pisao. Na primer, imali smo slučaj da jedan svedok kaže da zna ko je autor teksta, zna za potpis, zna za list, i da je u tom periodu autor teksta pisao za taj list, ali to je bilo nedovoljno da se prihvati kao dokaz. Ili neki drugi dokumenti koji su podeljeni na konferenciji za štampu. Svedok kaže da je upoznat sa sadržajem, da je neistinit, čak su se citirali i neki delovi i tako dalje, i tako dalje, što Sud zna o čemu govorim. Dakle, ne znamo autore, niko nije potvrdio autentičnost bilo kog teksta novinskog koji treba da se uvede kao dokaz. Mislim da je to nedovoljno, bez obzira kako će sa Sud ceniti ili ne ceniti kao dokaz, da uopšte taj predlog bude prihvaćen od strane Suda. Sve shodno praksi koju smo do sada imali. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Hvala, časni Sude. Evo da završimo u obrnutom smeru, kako smo krenuli. Ja imam prigovor na četiri dokumenta sa ovog spiska. I jedan od njih je pod brojem 485. Ovde se radi o vojnom ekspertskom nalazu profesora doktora Radovana Radinovića iz predmeta... koji je dao u *Predmetu Kunarac* pred ovim Tribunalom. Mislim da ne možemo uvesti u ovom postupku nalaz i mišljenje vojnog....

SUDIJA PARKER: Koji broj, izvinjavam se?

ADVOKAT VASIĆ: Broj je 485. Ne možemo uvesti ekspertsku analizu vojnog stručnjaka koja je data u nekom drugom predmetu, a Odbrana ovde nije imala prilike da unakrsno ispita ovog svedoka. Neke kratke reference u jednoj ili dve rečenice iz ovog nalaza su citirane u veštačenju gospodina Theunensa, ali to ne može biti razlog da se kao dokaz uvede celokupan nalaz i mišljenje gospodina Radinovića, koje je dato u sasvim drugom predmetu. To... a da Odbrana nema mogućnosti da ovog eksperta unakrsno ispita. Drugi dokument je pod brojem 427. I to su izvodi iz... sa 16. sednice "skupštine srpskog naroda u Bosni i Hercegovini, Banja Luka, 12. maj 1992. godine." Ja mislim da je ovaj dokument... A jesi? Ja ne znam da je moj uvaženi kolega već Lukić već prigovorio na ovo. Ali smatram da... da ovaj dokument ni prostorno ni vremenski ne korespondira sa našom optužnicom i da ne može biti relevantan za zaključivanje po njoj. Treći dokument nosi broj 468. I slično... slična je primedba. Radi se o nekom naređenju broj 124 Srpskog četničkog pokreta koji datira od 13. maja 1993. godine iz lista... koje je objavljeno u listu, odnosno koje je objavljeno, ovde stoji naslov, navod "Srpska radikalna stranka". Mislim da naređenje koje je doneto 13. maja 1993. godine nikako ne može da bude relevantno za naš predmet i da korespondira sa optužnicom.

Sledeći prigovor je za dokument pod brojem 528, a radi se o "informaciji o paramilitarnim formacijama na teritoriji Republike Srpske" iz jula 1992. godine. Mislim da ni prostorno ni vremenski ovakav izveštaj ne može da korespondira sa Hrvatskom 1991. godine. I to je sve od prigovora što ja imam, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Vasiću. Gospodine Weiner?

TUŽILAC WEINER: Časni Sude, sada kada znamo tačno kojim dokumentima se Odbrana protivi, ja bih rado odgovorio sutra ujutru?

SUDIJA PARKER: Sutra ujutro nemamo vremena, gospodine Weiner. I sumnjam da ćemo imati vremena pre završetka rada u petak. Mislim da ćemo potrošiti sve vreme.

TUŽILAC WEINER: A posle ručka?

SUDIJA PARKER: Možda je praktičnije posle današnjeg svedočenja?

TUŽILAC WEINER: Sve ono što imam sada da kažem jeste to da je Žalbeno veće u *Predmetima Brđanin i Talić* dozvolilo uvrstanje novinskih članaka.

SUDIJA PARKER: Ali u okolnostima u kojima se oni koriste ovde, situacija je drugačija. Gospodin Borović je rekao nešto što sasvim stoji?

TUŽILAC WEINER: Da, međutim, ovde je situacija opet malo drugačija. Naime, Sud je tamo rekao da je čak i bez toga da se pojavi autor članka, dozvoljeno da se u spis uvrsti sam članak. Slična je situacija i sa gospodinom Theunensom. Autor članka nije ovde. Međutim, preko svedočenja gospodina Theunensa, mi nudimo na uvrštenje, tražimo da se uvrsti taj članak.

SUDIJA PARKER: U redu. Na kraju današnjeg radnog dana, saslušaćemo gospodina Weinerja u vezi sa tim i onda ćemo da vidimo kakva je situacija. Pretresno veće ima pred sobom zajednički sporazum o nespornim utvrđenim činjenicama i dodatak, što je dostavljeno 20. juna. Tu se govori o pet sporazumno utvrđenih činjenica, uklanja se jedna. Pretresno veće smatra da i zajednički podnesak i dodatak treba da budu uvršteni u spis. I one stvari o kojima je postignut sporazum biće uzete u razmatranje tokom rada Pretresnog veća. Mislim da je to sve što možemo da kažemo o pitanjima dokaza koja još nisu rešena u ovom trenutku. Postoji još jedan podnesak gospodina Borovića u vezi sa svedokom P-024. Mi ćemo o tome doneti odluku vrlo skoro. Imajući u vidu koliko je sati, mislim da je najpraktičnije da sada odemo na našu pauzu od 20 minuta i da nastavimo sa radom u 11.00 časova. A onda ćemo da radimo sa svedokom do 12.30 časova. To je za sada naš raspored rada.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Kada je reč o rasporedu rada, o čemu smo govorili na prvoj jutrošnjoj sednici, Pretresno veće je prihvatilo argumente zastupnika Odbrane da će njihove nade da će se postupak brže odvijati, biti ispunjene ukoliko se prihvate argumenti Odbrane o njihovim teškoćama. Iz tog razloga, predlažemo da Odbrana dostavi podneske tražene po Pravilu 65ter(g) do srede, 12. jula. Znači, to su pretpretresni podnesci Odbrane i prateći dokumenti. Statusna konferencija predokaznog postupka Odbrane održaće se u četvrtak, 10. avgusta. Tačno vreme objavićemo naknadno. Odbrana gospodina Mrkšića započeće sa uvodnom reči u ponedjeljak 14. avgusta, a dokazi će se izvoditi odmah nakon uvodne reči. Isto tako, želimo da kažemo da se nadamo da će očekivanja advokata Odbrane o korišćenju dispozicija i drugih sredstava uspeti da smanje na najmanju moguću meru trajanje svojih dokaznih postupaka, i da će takođe međusobno da saraduju kako bi izbegli preklapanje svedoka, odnosno tema. Nadamo se da će nam to sve zajedno omogućiti da jednim razumnim tempom dođemo do završetka suđenja. I nadamo se da ovaj ustupak koji smo sada napravili, neće jednostavno da dovede do gubljenja vremena. Nadamo se da će zbog ovog vremena koje je sada dato, dokazni postupak Odbrane biti dobro pripremljen i efikasno izveden. Hvala. A sada molim da se svedok uvede u sudnicu.

Sekretar: Časni Sude, podnesak o sporazumno utvrđenim činjenicama i dodatak koji ide uz njega biće dokazni predmet broj 594.

SUDIJA PARKER: Hvala.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA PARKER: Dobro jutro, gospodine.

SVEDOK KOSTOVIĆ: Dobro jutro.

SUDIJA PARKER: Žao mi je što ste jutros morali da čekate dok je Pretresno veće odlučivalo o drugim stvarima. Molim vas da naglas pročitate svečanu izjavu koja stoji na ovoj kartici.

SVEDOK KOSTOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Molim vas, sedite. Gospodine Weiner?

TUŽILAC WEINER: Hvala, časni Sude.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WEINER

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Dobro jutro. Recite nam vaše puno ime i prezime?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ivica Kostović.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Gospodine, vi ste doktor i profesor medicine.
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, liječnik i profesor Medicinskog fakulteta sveučilišta u Zagrebu.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Gospodine, isto tako vi ste bili i gostujući profesor izvan Hrvatske, između ostalog na fakultetu u Amsterdamu i na Harwardu?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, 1976... 1990. godine sam bio u Amsterdamu, a 1976. godine na Harwardu.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Gospodine, vi ste ovom Tužilaštvu ovog Suda dali izjavu, posle razgovora u maju 2006. godine?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, dao sam izjavu i potpisao je.

TUŽILAC WEINER: Molim da se svedoku pokaže 0600-1985? Imamo ovde i kopije na papiru ukoliko ih Pretresno veće želi.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Gospodine, da li se na prvoj stranici nalaze vaši lični podaci? Da li vidite to?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Još ne vidim. Da. To su moji osobni podaci.

TUŽILAC WEINER: Molim da se sada svedoku pokaže nekoliko sledećih stranica?

TUŽILAC WEINER – PITANJE: A vi nam recite da li ste vi parafirali te stranice?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam sve stranice parafirao.

TUŽILAC WEINER: Molim stranu 10 sada?

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li je ovo vaš potpis, gospodine?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Još ne vidim. Da. Trebalo bi još malo podignuti gore. Da, to je ta stranica koju sam potpisao.

TUŽILAC WEINER: Časni Sude, nudim to na uvrštenje u spis u skladu sa Pravilom 89f?

SUDIJA PARKER: Da, prima se u spis.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet broj 595.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Sada ćemo da se vratimo na nekoliko opštih pitanja, a onda idemo na suštinu stvari. Gospodine, vi ste bili na nekim položajima u hrvatskoj Vladi tokom 90-tih godina. Da li je to tačno?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nisam bio u hrvatskoj Vladi 90-tima, godinama, nego sam bio prodekan za znanost i kasnije dekan na Medicinskom fakultetu, ali sam bio volonter u Kriznom stožeru zdravstva i pomagali smo na temelju sporazuma s

našim fakultetom Ministarstvu zdravstva. Funkcija je konkretno bila da sam vodio Odjel za informiranje Ministarstva zdravstva i našeg fakulteta medicinskog u Zagrebu.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Ne, ne. Nisam govorio o 1990. godini, nego o celom tom desetogodišnjem periodu. I tokom te decenije vi ste bili zamenik premijera za javne poslove, i zamenik premijera za humanitarna pitanja. Da li je to tačno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Tačno je. Od 1993. godine, deseti mjesec, sam bio potpredsjednik Vlade za društvena pitanja, a u... u nadležnost, u mojoj nadležnosti je bila skrb za prognanike, a od 1995. godine - potpredsjednik Vlade za humanitarna pitanja i ministar znanosti.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: I konačno, bili ste i ambasador bez portfelja, recimo, počasni ambasador Hrvatske?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Za humanitarna pitanja. To je bilo imenovanje 1992. godine.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: U redu. Hvala. U paragrafima 6 i 7 vašeg izveštaja, kažete da ste prikupljali podatke o ranjenim i povređenim za Ministarstvo zdravlja. Koja je bila svrha prikupljanja tih podataka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Svrha prikupljanja podataka je bila prvo da se vide potrebe bolnica u kriznom stanju, jer su bile povećane potrebe bolnica zbog sukoba ili napada na gradove. I drugo, bila je svrha da se svaka... svaki izvještaj iz bolnice prihvati, obradi i da postoji centralna statistika kojom se onda mogu vidjeti gubici civilnog pučanstva i svih onih koji su bili dopremljeni u bolnice ili medicinske centre. To smo radili za potrebe Ministarstva zdravstva.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: A informacije koje ste primali. Recite nam, da li je jedan od izvora tih informacija bila i vukovarska bolnica i vukovarska policija?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Primali smo u početku redovite izvještaje iz vukovarske bolnice; kasnije, ovisno o teškoćama, rijeđe. Ali je zbog tehničkih razloga bolnica onda davala Ministarstvu unutrašnjih poslova, znači policijskoj stanici, koji su imali tehničke mogućnosti, koji su onda nas preko faksova tačno izvješćavali o tome ko je primljen u bolnicu, ponekad sa dijagnozom, ali bez ostatka podataka, jer su bile okolnosti tehničke takve.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: U redu. Gospodine, u paragrafima 19 do 24, vi objašnjavate način prikupljanja podataka. Da li kopije informacija koje ste vi primili iz vukovarske bolnice i vukovarskog MUP-a još uvek postoje i ako postoje gde su ti podaci?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Svi faksovi, jer su termolabilni, bili su kopirani i pohranjeni su u Odjelu za informiranje koji se sad zove Odjel za informacijski sustav u kriznim stanjima Medicinskog fakulteta, a sa znanjem Ministarstva zdravstva. Također, postoji kompjuter sa poh... pohranjenim svim *e-mailovima* koje smo primali sve do 11. jedanaestog 1991. godine iz Vukovara na regularnoj bazi, kažem, ukoliko je bila tehnička mogućnost, jer na kraju je i čovjek koji je davao preko pošte *e-mailove*, poginuo zajedno sa ženom i djetetom.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li je neko iz Tužilaštva iskopirao neke od tih dokumenata iz Vukovara?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Svi faksovi koje ima taj centar su napravljene ko... kopije, odnosno skenirani. I isto tako su uzete fotografije sa ekrana kompjutera.

TUŽILAC WEINER: Molim da se svedoku pokaže dokument pod ERN brojem 0504-8837?

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li vidite to pred sobom?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Vidim samo "Statement". Sada vidim.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li prepoznajete ovaj dokument?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Prepoznajem. Taj dokument koji je došao iz MUP-a, faks koji je kopiran i koji je pohranjen.

TUŽILAC WEINER: Molim sledeći dokument? Sledeću stranicu? I sledeću stranicu?

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li prepoznajete ove dokumente? Šta su ti dokumenti?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ti dokumenti su faksovi MUP-a koji govore tačno o osobama koje su ozljeđene. Naznačeno je datum ranjavanja i označena je još i vrsta ozljede, kako ju sada vidim bolje, jer je povećano. I vidi se komu su te osobe pripadale. Znači, da li su bili civili ili su pripadali sastavu MUP-a ili ZNG.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li znate gde su ti dokumenti arhivirani?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ti su sad dokumenti u podrumu zgrade Temeljnih znanosti, s obzirom da... da nam je ustupio dobrobit fakulteta to mjesto za pohranu tih dokumenata kojih ima dosta, za cijelo područje.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li su ti dokumenti, koji su tamo arhivirani, deo arhiva univerziteta i deo rezultata vašeg rada dok ste pomagali u Ministarstvu zdravlja?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WEINER: Želim da ponudim dokument pod ERN brojem 0504-8837 na uvrštenje u spis?

SUDIJA PARKER: Da li je to je prevedeno gospodine Weiner ili ne?

TUŽILAC WEINER: To nije prevedeno, ali većina tih dokumenata su samo imena i povrede i piše da li se radi o civilu ili vojniku.

SUDIJA PARKER: Prima se u spis.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet broj 596.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Moj odgovor je da je to dio dokumentacije Sveučilišta fakulteta sa znanjem Ministarstva. Korišteno je za analizu ranjavanja, mjesta ranjavanja i inače za ocjenu efikasnosti zdravstva kriznog u Hrvatskoj. Objavljeno je više radova znanstvenih na temelju te opsežne statistike, dokumentacije. A ljudi su temeljem te dokumentacije koristili neka svoja prava, kao na primer, za invalidninu ili mirovinu.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Hvala doktore. Recite nam, da li vam je poznato da su neki dokumenti uklonjeni iz vukovarske bolnice u novembru 1991. godine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Poznato mi je. Kada su došli doktori iz vukovarske bolnice, oni koji nisu bili zatočeni, znači 17 doktora, šest medicinskih sestara, među njima i glavna sestra, mi smo ih... to je bilo znači dva dana nakon što je bolnica okupirana, pitali koje vrste dokumenata imaju. Rekli su da nisu mogli uzeti niti papirić, da nemaju nikakve dokumente i da je osam vrsta dokumenata Jugoslavenska armija uzela. Znači, to su rekli doktori meni. I to su bili dokumenti o povijesti bolesti, preko kopija izvješća koja su slali nama *mailom*, tu su bili protokoli previjanja, tu je bio protokol iz gipsaone, tu je bio... pro...odnosno, knjiga glavne sestre, zatim posebni protokol osteosinteze. Zašto su to bili nama važni protokoli? Jer bi mi na temelju njih mogli barem identificirati neke ljude, jer je glavni problem bio ko je nestao, pa smo mislili uz pomoć tih dokumenata to riješiti. Međutim, niti jednom za vrijeme gotovo jednogodišnjih pregovora, jugoslavenska strana koja je potpisala i memorandum o *understanding* nije nam predala te dokumente. Što više, tvrdili su da oni nemaju te dokumente. To nije uspjelo doći do tih dokumenata ni za vrijeme mirne integracije, kada je autoritetom UN-a (United Nations) to traženo. Znači sve do danas, nijedan od tih dokumenata nije pružen niti zbog humanitarnih razloga nikomu.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Hvala. Gospodine, sada želim da vam pokažem nekoliko dokumenata koje je Vlada Srbije i Crne Gore poslala Tužilaštvu.

TUŽILAC WEINER: Molim da se pokaže dokument pod ERN brojem 0344-5949?

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li prepoznajete ovu vrstu dokumenata?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dokumente još ne vidim. Hvala. Taj dokument je izvješće koje je vukovarska bolnica slala Hrvatskom Crvenom križu o stanju na Kirurgiji. Istodobno je te iste podatke vukovarska bolnica slala nama u Zagreb u naš Odjel za informiranje. Znači, imena koja su Crvenom križu poslana, ista ta imena su taj dan ili drugi dan, poslana nama. Jasno, to je sve ono što je negdje zatečeno, taj dokument Hrvatskom Crvenom križu. Mi taj dokument nemamo, ali imamo izvješće MUP-a sa tim imenima.

TUŽILAC WEINER: Molim da se ovaj set dokumenata primi u spis?

SUDIJA PARKER: Prima se.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet broj 597.

TUŽILAC WEINER: A sada bih želeo da svedok pogleda dokument 0504-8851.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: To je iz prethodne grupe dokumenata, koja je bila u vašim arhivama. Kako je ovaj dokument povezan sa dokumentom koji ste malopre videli?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Čekam da se pojavi. Ako mogu dobiti povećano? Još malo gore. To je izvješće MUP-a; i na njemu vidim ista imena: Margetić Berislav, Orešković Tomislav, Reak Anka, koja su bila na dokumentu prije koji je bio upućen Crvenom križu, a koji je Beograd dao časnom Sudu na raspolaganje. Znači, ista imena, ista pripadnost sviju. Samo je ovo došlo od MUP-a, jer sam istaknuo da je vukovarska bolnica slala Crvenom križu i nama preko MUP-a. Samo očito taj dokument koji su u Crvenom križu, nije ni trebao doći do nas.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Hvala vam. Gospodine, da li vam je poznata osoba po imenu Pero Rabac?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pero Hrabač. Da, on je naš absolvent i pomaže nam u radu sa kompjutorima.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: A da li je on učestvovao u prikupljanju podataka 1991. godine kao deo tog projekta Ministarstva zdravlja?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: On je tada bio premlad da bi sudjelovao. To su radili drugi asistenti, kao Novica Radonić sa Strojarskog fakulteta. A Pero Hrabač sada pomaže u sređivanju te baze i obrade podataka.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li još uvek postoji kompjuter koji ste koristili 1991. godine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: On još uvijek postoji i on je imao onaj stari *WAC sistem*. Ja se baš ne razumijem u to, ali osobno sam se uvjerio da još uvijek radi, međutim ima problem printanja. Znači, to je kompjuter star sad 15 godina.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li je gospodin Hrabač napravio neke fotografije ekrana i informacije sa kompjutera?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Točno je. Svaki ekran je, odnosno, svaki *scan* je bio fotografiran, i fotografije su uspjele i vide se imena, prezimena i osnovni podaci.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Odakle su potekle sve te informacije?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Informacija su potekle za taj točno određeni kompjuter, to je... bile su e-mail poruke iz vukovarske bolnice, odnosno Vukovara, a podaci u glavnoj našoj bazi su dolazili ili od medicinskih centara, u ovom slučaju od bolnice izravno ili od... preko e-mail poruka. A imali smo i za ostale medicinske centre *digipeater* - digitalni radio amaterski sistem, koji nije u Vukovaru mogao funkcionirati, jer nije se mogla postaviti antena zbog okolnosti i... kakve su vladale u okruženju Vukovara i napadima na Vukovar.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: U redu. Gospodine, molim vas da sada pogledate 0600-1955. I molim vas samo da mi kažete kada se pojavi na ekranu kod vas?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pojavilo se na ekranu. Sada bi trebalo povećati? Hvala.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Molim vas da to pogledate.

TUŽILAC WEINER: I molim da se svedoku pokaže nekoliko narednih stranica?

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li prepoznajete ove...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC WEINER – PITANJE:... fotografije i kažite nam šta je to?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To su fotografije ekrana sa tog starog kompjutera, u kojem su vidljivi osnovni podaci koje smo dobivali *e-mailom*. Znači: ime, prezime, datum ranjavanja, vrsta rane i radna dijagnoza. Inače sam među tim imenima i prepoznao neka imena koja su poslije identificirana na "Ovčari".

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Ovi kompjuterski podaci vukovarske bolnice koji se vide na monitorima, da li ti podaci još uvek postoje u kompjuterskim zapisima na *hard driveu* kompjutera?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Postoje. Ja sam donio i neke originalne isprintane na perforiranom... printeru, tako da ukoliko zanima časni Sud, imam takve o... originale koji su vlasništvo fakulteta. Znači, ovo... ovo su fotografije što mi gledamo na ekranu, a ja imam i radi primjera originalne *print oute* iz 1991. godine, koje mogu dati na uvid.

SUDIJA PARKER: Gospodine Weiner, da li vi imate o tome nekakav stav?

TUŽILAC WEINER: Prvo bih hteo da se ovo uvrsti u spis, a možda bi Pretresno veće želelo da pogleda originale?

SUDIJA PARKER: Vi želite da se to uvede kao dokazni predmet ili jednostavno da se pogleda?

TUŽILAC WEINER: Može samo da se pogleda.

SUDIJA PARKER: Pitao sam zbog toga što bi originali ipak morali da ostanu kod profesora.

TUŽILAC WEINER: Da. Tako je.

SUDIJA PARKER: Molim vas da onda pogledamo te originale. Hvala vam. Možda Odbrana želi da pogleda dokumente?

TUŽILAC WEINER: Časni Sude, želimo da se ovih 30 stranica sa fotografijama sa kompjuterskog ekrana uvrsti u dokazne predmete?

SUDIJA PARKER: U redu. Usvaja se.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet broj 598.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Gospodine, vi ste u vašoj pismenoj izjavi i danas malo govorili o načinu na koji ste primali podatke. Kada ste uneli te podatke, da li ste bilo kada šta preduzeli, vršili nekakve preglede, da biste bili sigurni u tačnost podataka?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, svaki takav pristigli dokument je zaveden u urudžbeni protokol i dobio je broj. Drugo, uvijek su dva čovjeka kontrolirala upis. A jedine promjene su bile ako je naknadno se pojavio čovjek sa medicinskom dokumentacijom, koja je dopunila originalne podatke. Primjera radi, u desetom mjesecu su evakuirani ranjenici, preko 100 ranjenika iz vukovarske bolnice. Oni su došli u bolnice u Hrvatskoj. Tu je... izvršeni su dodatni medicinski tretmani i pregledi, i onda bi ta dokumentacija, znači iz bolnica širom Hrvatske, došla opet u ovaj odjel, i mi bi korigirali ili dijagnozu ili konačno stanje, kao što se radi inače praćenjem bolesnika.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: U redu. Hvala vam. Gospodine, vašoj izjavi u pasusu 35, govorite o plavoj fascikli. I rekli ste da nakon što ste pregledali tu fasciklu ili registrator, vi ste prepoznali neka imena. Kako ste mogli da prepoznate nekoliko imena ili veliki broj imena?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Glavni razlog zašto sam ja mogao prepoznati veliki broj imena, što su majke tih osoba i roditelji bili gotovo sedam godina u kontaktu sa mnom, pa su uvijek se zanimali za svoju djecu, gdje su, da li su nađeni posmrtni ostaci, i zbog toga sam mnoga imena zapamtio. Zapamtio sam jasno ime i prezime Borislav Kostović, jer je to od jednog mog daljnjeg rođaka sin, za kojeg su mi rekli doktori da je bio ranjen, da je pripadnik MUP-a, da je izvršena ta korekcija rane. A kasnije je identificiran na "Ovčari". Isto tako su neka imena od vukovarskih majki koje su bile i aktivne u svojim udrugama, tako da je to dodatni razlog zašto sam zapamtio neka imena. Sinišu Glavaševića sam zapamtio, zato jer je on bio civil, i praktički je cijela Hrvatska znala to prezime. I onda se pretpostavilo, kako je viđen zadnji put u nekom autobusu, da je i on završio na "Ovčari". I njegovo ime sam također zapamtio i povezao sa "Ovčarom". Jasno, kad je došla identifikacija eksperata, onda su sva ta imena potvrđena, nažalost, kao žrtve na "Ovčari".

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Da li je jedan poznati političar ili funkcioner u Vladi napisao pismo u vezi gospodina Siniše Glavaševića?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Neposredno nakon okupacije bolnice i kad se vidilo da nema među onima koji su se vratili Siniše Glavaševića, onda su novinari vrlo aktivno poduzeli jednu kampanju koja je preko svjetskog udruženja novinara došla i do predsjednika Sjedinjenih američkih država i onda je postojao upit i pitanje što je se dogodilo s novinarom, obzirom da je on bio, jasno, civil i kao novinar nije trebao stradati. Eto, to je od predsjednika Busha bila izraženi interes - što je sudbinom Glavaševića. Kako ja to mogu znat'? Nisam baš pratio sve, ali sam bio na razgovorima i pregovorima sa generalom Rašetom u Zagrebu, kada sam čuo tu informaciju.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Od koga ste vi primili informacije koje se nalaze u plavom registratoru?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Do kraja mi nije... *blue folder* je ta plava knjiga, to su informacije, isti oni podaci koje mi imamo kod nas, tako da smo mi... sam ja mogao provjeriti kada sam vidio plavi... tu knjigu, *blue folder*, onda smo odma' išli u naš sustav *data base* i našli smo imena. A dvostruka provjera je bila što su i neke... 100 osoba imali smo, koje su još, dok smo mi radili premortalne podatke, identificirani na "Ovčari".

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Informacija koje ste vi imali u vezi onih koji su ranjeni u Vukovaru, da li ste vi ikada ikome dali te informacije? I ako jeste, da li možete da nam kažete kada? Ovo se odnosi na jednog drugog doktora?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Razumijem. Mi smo zbog potreba zdravstva u Slavoniji, a posebno vukovarske bolnice, dali doktorici Bosanac sve podatke koje smo imali za to područje u našoj bazi podataka. Mi smo osim doktorice Bosanac, podatke dali i svim nadležnim institucijama u Hrvatskoj koje su trebale, a dali smo podatke, normalno, i Ministarstvu zdravstva.

TUŽILAC WEINER: Molim da se svedoku pokaže dokument koji je obeležen za identifikaciju brojem 345? To je Plava knjiga.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Sada vidim. Ja sam na... na tom, na toj knjizi sa markerom označio imena koja sam prepoznao kao meni poznata.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: A da li je ovo vrsta informacija koje ste prikupljali u Ministarstvu zdravlja u Zagrebu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, i to smo provjerili, kažem, paralelno: na jednoj strani je bila ta knjiga, a onda smo provjerili u kompjuteru te podatke i našli ih.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: I šta ste ustanovili kada ste upoređivali podatke?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ustanovio sam da za... za one koje smo označili sa markerom, da ista ta imena sa istim podacima, postoje u našem kompjuteru. Samo sam primjetio, nisam tu vidio imena Glavašević i Kostović Borislav. I to sam primjetio – da... da... da ta imena nedostaju. Možda i neka druga, ali ja sam baš imao... ta dva imena sam provjerio u *blue folderu*.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Imena koja ste prepoznali, da li su ti ljudi mrtvi ili živi?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ti ljudi su mrtvi.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: I gde su pronađena njihova tela ili njihovi ostaci?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Njihovi ostaci su pronađeni na lokaciji "Ovčara". I to znam jer je proces identifikacije završen, i podaci su dostupni i nama.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: I na kraju, ove informacije koje se nalaze u Plavoj knjizi, da li su to informacije koje ste vi dali doktorici Bosanac?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, doktorica Bosanac je dobila... rek'o sam da su to podaci koje smo mi prepoznali, a njih smo dali doktorici Bosanac.

TUŽILAC WEINER: Časni Sude, molimo da se ovaj dokument uvede u spis?

SUDIJA PARKER: Gospođo Tapušковиć, izvolite?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ovaj dokument je zaveden kao markiran za identifikaciju, tokom drugog pojavljivanja doktorke Vesne Bosanac pred ovim Sudom. Ja bih molila da određivanje konačnog statusa ovog dokumenta, Sud odloži do okončanja unakrsnog ispitivanja ovog svedoka, zato što ćemo mi pokušati da tokom unakrsnog ispitivanja iznesemo neke podatke koji mogu da utiču na krajnji položaj i status tog dokumenta. Da ne govorim više šta će biti tema unakrsnog ispitivanja od strane sva tri Odbrambena tima. Ali bih molila da se konačna odluka, kao što je bila i doneta odluka kada je markiran za identifikaciju, da se taj status produži do konačnog okončanja unakrsnog ispitivanja ovog svedoka. Hvala.

TUŽILAC WEINER: To je pravedno, časni Sude.

SUDIJA PARKER: U redu.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: I još jedno pitanje. Informacije o ranama i povredama koje ste imali, da li možete da nam kažete, da li su se ti podaci koristili da bi se identifikovali ostaci na "Ovčari"?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ti podaci su se koristili, ali nisu bili dovoljni. Zbog toga je prema Inerpolovom protokolu (INTERPOL Protocol) napravio se posebni formular, koji je dopunjan u suradnji sa rodbinom koja... koja je imala određene podatke, saznanja o stanju bolesti ili nekim drugim osobinama prije smrti. Nadalje, hrvatska Vlada je 1994. godine, za sve nestale, znači bez obzira gdje su, koje su narodnosti i kako su stradali, napravila posebnu akciju u kojoj je sudjelovao Hrvatski Crveni križ, Odjel za žrtve i Ministarstvo zdravstva. I napravili su još jedan razrađeniji protokol, znači inicijalni podaci, koji govore: ime, prezime, ranjavanje. I to su se dopunili elaboriranim protokolima s jedne strane koje je odredio doktor Clyde Snow po Interpolovom protokolu, a s druge strane, posebni protokol koji je hrvatska Vlada za sve nestale učinila, da bi se identificirali posmrtni ostaci. Činjenica je da je to bio uspješan proces, jer je, recimo, proces... postotak identifikacije zahvaljujući tim *ante mortalem* podacima se penjao na nekim lokacijama do 90 posto.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Hvala.

TUŽILAC WEINER: Časni Sude, nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Weiner, hvala vam. Gospodine Domazet, izvolite?

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, časni Sude. Dobar dan svima.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobar dan gospodine profesore. Ja sam Vladimir Domazet, jedan od branilaca gospodina Mrkšića. I ja ću vam postavljati pitanja u ime Odbrane gospodina Mrkšića. Počeću upravo možda od ovog zadnjeg o čemu smo razgovarali, da bi najpre to možda raščistili, a to je ova Plava knjiga ili Plava fascikla, kako je zovemo. Da li je ta Plava fascikla vaš dokument, dokument vaše službe ili nije? Mislim da iz onih odgovora mog uvaženog kolege na njegova pitanja nije baš bilo sasvim jasno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Taj dokument, Plava knjiga, nije naš dokument, ali sadrži podatke o osobama, dijagnoze i ranjavanje, koji se nalaze i u našoj bazi.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Hvala, tako sam i razumeo. Dakle, vi ste dobili ovu Plavu knjigu i na osnovu nje ste proveravali podatke u vašoj bazi i onda gde ste prepoznali imena, obeležili ste markerom u toj knjizi i to je predato Tužilaštvu, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Imali smo identične kolumne kao i u našem kompjutoru.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Čekam zbog transkripta. Dakle, i onda ste obeležili markerom u ovom primerku koji ste predali Tužilaštvu koji je predložen za usvajanje kao dokaz, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Točno. Znači, nakon provjere da li je podatak uz ime u Plavoj knjizi identičan onom koji mi imamo u kompjuteru, na tu provjeru, onda smo označili tek nakon toga markerom.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam lepo. Reći ću, gospodine Kostoviću.... Na pitanja u vezi ove vaše izjave iz maja 2006. godine o kojoj ste odgovarali na pitanja mog uvaženog kolege i koja je uvedena kao dokaz, pa bih obzirom da vi nju imate pred sobom, ona je podeljena i obeležena raznim tačkama. Ja ću se pozvati na pitanja u vezi nekih tačaka ove izjave. Pa bih vas najpre pitao... U tački 4 ove izjave, vi kažete doslovce: "Na početku sukoba u Hrvatskoj početkom 1991. godine, pri Ministarstvu za zdravstvo osnovan je krizni štab. Moje prvo pitanje je: Šta je to po vama početak sukoba u Hrvatskoj, kao vremenski period, datum ili događaj po kome ste ovo počeli?"

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, nisam počeo ja, nego je počelo Ministarstvo zdravstva koje je nakon određenih... krizne situacije, poznate s balvanima, gdje su već bili i helikopteri Jugoslavenske armije... odnosno interventnih snaga, u akciji, nakon toga je jasno bio i u Pakracu prvi, na neki način, registrirani sukob, gdje su bile i snage MUP-a i Jugoslavenske armije. I bilo je očito da Hrvatska nema lijekove, nikakve rezerve, osim što ih ima Jugoslavenska armija, koja je pod kontrolom isključivo bila od Teritorijalne obrane do svih rezervi, cijelog saniteta, sve je bilo pod kontrolom jugoslavenske vojske, i zbog civilnog stanovništva, koje može bit' ugroženo, od epidemije do potencijalnog granatiranja, što se vidjelo kasnije da je slučaj. Moralo se

Ministarstvo zdravstva pripremiti, educirati ljude kako se u kriznim stanjima u zdravstvu postupa, osigurati određene rezerve lijekova preko donacija, i koordinirati sustav zdravstva u slučaju da se nešto dogodi. Potpuno je jasno da je to bilo rađeno na razini Ministarstva zdravstva. I to je bio krizni stožer Ministarstva zdravstva, u kojem su bili liječnici dragovoljci. I praktički, profesionalno je bio jedino ministar, a ostalo su bili ravnatelji velikih medicinskih centara.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam na ovom opširnom odgovoru. Vi se očigledno pozivate na događaje koji su se dešavali, ali u jednom drugom delu Hrvatske, ali niste pomenuli vremenski period, a to je bilo jedan deo mog pitanja. Zbog uvaženog Pretresnog veća - dakle, sećate li se o kome se periodu radi?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, želim istaknuti da su te pripreme se odvijale u cijeloj Hrvatskoj. Znači, od bolnica kliničkih, do medicinskih centara kao što je Vukovar ili u bilo kojem dijelu Hrvatske. Znači, nije to bilo selektivno ništa za Vukovar. I drugo, ovaj... kad sam govorio o tim potencijalnim i stvarnom sukobu, to je bilo... ovo sa Pakacom je bilo 1991. godine već u proljeće. Znači, nakon toga je bilo i Borovo selo, i tako dalje. Znači, bilo je dovoljno elemenata da se poduzmu mjere da se zaštiti civilno pučanstvo u slučaju bilo kakvih ugrožavanja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. Po vašem kazivanju, taj štab, odnosno stožer je radio na pripremi, kako kažete, sistema zdravstva. U izjavi ste rekli "Za sukob i očekivane žrtve". Znači li to da ste predviđali i očekivali sukob i žrtve, ili je to bio deo zvanične politike tada u Hrvatskoj, ili vašeg tog kriznog stožera?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Svojstvo liječnika i medicine je prevencija. Znači, ako ministar ustanovi da nema rezerve lijekova, da nema rezerve cjepiva, da nema razvijen komunikacijski sustav, on je dužan to napraviti. Znači, u medicini prevencija je bit djelovanja. I nije bilo nikakvih vojnih liječnika. Sve je to civilni sustav. Od sveučilišnih bolnica, do najobičnijih liječnika u medicinskim centrima. Prema tome, mi smo pripremali, odnosno mi - ministar je pripremao sustav, znači kao jedan, preventivnu mjeru, što je normalno u medicini i pametno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. U tački 5 vaše izjave vi govorite o ustrojstvu ovog kriznog štaba, i opisujete da nije postao deo Ministarstva za zdravstvo, niti bilo koje vladine institucije, iako ste vi imenovani, dakle, od tog Ministarstva za načelnika. Mene interesuje, spomenuli ste i malopre, da su ga sačinjavali lekari dragovoljci. Obzirom na očigledno veliki značaj koji je tome pridalo i Ministarstvo za zdravstvo, zbog čega dragovoljci, da li sam vas dobro razumeo, da l' su to ljudi koji su već zaposleni na nekim funkcijama bili, ali su radili u ovom štabu, da kažem, bez naknade, pa to smatrate, ili je nešto drugo u pitanju? Možete li najkraće da objasnite?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ministarstvo ima činovnike i ministra. I nema nikakve operativne mogućnosti bilo kakve pomoći, nego to radi putem medicinskih centara, a da bi se.... ili medicinskih ustanova, a da bi se pojačao taj dio za prikupljanje humanitarne pomoći, za distribuciju humanitarne pomoći i informacijski sustav, onda je s Medicinskog fakulteta u Zagrebu, znači asistenti, profesori su se angažirali da rade u tom odjelu. Istodobno je na fakultetu, kao što je uobičajeno na drugim sveučilištima, postoji centar za ljudska prava i slično, tako i kod nas, taj centar za informiranje je osnovalo

fakultetsko vijeće i ušlo je u Statut fakulteta. Drugim riječima, da partnerstvo, da sveučilište – pomaže Ministarstvo, zato jer Ministarstvo nije imalo profesionalnog nikakvog... znači, osoblja koje bi to radilo. Nego je angažiralo volontere. Dakle, nije bila... nije bila nikakva naredba, ali su oni onda dobili raspored, tako da im se računa na radnom mjestu ako rade u odjelu, onda ne rade nešto drugo. Zbog toga je to bilo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. U tački 8 govorite o tome da odmah po uspostavljanju je početo sa radom na sistemu i da je konačni produkt bila neka vrsta mreže na terenu. Moje pitanje je: kada je to uspostavljeno? Dakle, sećate li se kada je ta mreža na terenu uspostavljena?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Već je bila funkcionirala u osmom mjesecu mreža dojava svih potreba medicinskih centara iz terena, znači, što je onda Ministarstvo zdravstva procjenjivalo kako da te potrebe riješi i uskladi. Znači, ta mreža je postojala već u osmom mjesecu. Jasno, pre... prema razvoju događaja bi se pojačalo negdje s doktorima, kirurzima i slično.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. U tački 12 kažete da je Novica Radonjić dao predloge za sistem, a onda, citiram vas: "Da je kasnije unosio podatke u vašu bazu podataka. Kada je to... na šta ste mislili kada ste rekli kasnije?"

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nije on bio jedini. Bilo je mnogo specijalista za kompjutere iz srca našeg sveučilišnog računskog centra. Čak i neki privatni... privatnici su se angažirali da se uz mala sredstva, jer nisu bila velika, jednostavno napravi jeftina i efikasna mreža, gdje bi uključio taj digitalni sistem amaterski... preko amaterskih bendova. E sad, Novica Radonjić nije ništa, nego primjer asistenta koji je unosio podatke i rekao instrukciju kako treba podatke unositi - da bi svaki dan davali izvješća za javnost. Znači, hrvatska javnost, Ministarstvo i... i Vlada su svaki dan mogli viditi kol'ke su civilne žrtve, kako se razvijala situacija. Znači, u novinama bi bio statistika kol'ko je civila stradalo u Osijeku, ne znam, u Slavoniji, kol'ko u Dalmaciji i slično. Znači, to sam mislio pod time to – da je on jednostavno kao operativna osoba, nadzirao druge koji unose podatke, i tako da budu kvaliteta unosa odma' na licu mjesta provjerena od dva čovjeka, je li? Znači, kada on nije spavao, onda je neko drugi to radio.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Hvala vam. U narednoj tački 13, govorite o pripremi nacрта uputa u pisan... pisanoj formi, kako da vam se podnosi izvještaje i koje informacije, u kakvoj formi. Kada je to učinjeno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To je već učinjeno u... u osmom mjesecu. Znači, dana je uputa svakome medicinskom centru na koji način da traži zahtjeve za lijekove ili slično; i drugo, na koji način da izvještava epidemiološku situaciju, i na koj... to je išlo posebnom odjelu, i na koji način da eventualna, neke žrtve ili ranjavanja izvještava, i dijagnoze. Jer gledajte, nije sad samo pitanje da je neko ranjen, nego je važno kakvo je stanje u bolnici - da li bolnica uopće može primit' ranjenika, ako ima previše vlastitih pacijenata. Znači, neko može doć' na... na korekciju kozmetsku... neku... kože ili šta i zauzimati kapacitete, i onda ne mogu smjestiti pacijenta kojem je hitno. Znači, to je isto uključivalo taj stupanj prvi, kriznog stanja u zdravstvu, da se pripreme bolnice za eventualno povećani priliv pacijenata, bolesnika. Znači, to... to se mislilo pod time.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Hvala vam. U narednoj tački 14, po tom uputstvu, vi navodite koje sve podatke o povredama su bolnice trebalo da dostavljaju. I to se, naravno, svakako odnosi i na vukovarsku bolnicu. I onda je tu između ostalog... ja neću ovo sve citirati. Međutim, od ovih podataka, jedan me interesuje. Postoji i mesto zadobijanja povreda. Zašto je vama kao... dakle, medicinskom delu bilo potrebno... bili potrebni podaci o mestu zadobijanja povreda ili mestu ranjavanja onih pacijenata?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Bolnice su dobile upute koje sve podatke trebamo čuvati za statistiku, obradu i slično. Jasno da sve bolnice nisu mogle. Ako se dogodi u civilnom sektoru za vrijeme potpunog mira, dogodi se, na primer, dogodi se *accident*, dogodi se nesreća saobraćajna - uvijek se kaže gdje je neko stradao. Znači, to je uobičajeni postupak, znači: stradao na autoputu tom i tom u... ozlijedi automobila, sudaru automobila. Znači, to je uobičajeno. To može biti jako važno jednog dana za osiguranje, može bit' važno za... za sud u krajnju ruku, je l'? Prema tome, liječnici u povijest bolesti unose doslovce sve, od toga: gdje ste se rodili, koje ste dječije bolesti imali, da li ste bili ozlijeđeni, kako je ozlijeda nastupila, da li je hladno... mislim sve podatke. Jasno da nama nisu mogli to sve slati, jer su svi imali povijesti bolesti kao osnovni dokument. A nama su slali ono što je za statistiku. Na primer, važno je po regijama reći da li je više u Slavoniji ozlijeđenih ili u Lici ili u Zagrebu, je l'? To je bio smisao toga.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Hvala. Jasno je, ako dobijate iz Vukovara - da je to region Vukovara. Ali sam mislio pod ovim "mesto", dakle da je traženo to bliže mesto ranjavanja u okviru recimo područja Vukovara, jer je jasno kad dobijate podatke iz bolnice, da se odnose na jedno uže ili šire područje na kojem se ta bolnica nalazila. Ali mislim da ste dovoljno to objasnili. Od kada ste iz Vukovara počeli da dobijate podatke, prema ovom vašem upitniku?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Evo, mi smo sustavne podatke počeli dobivati iz osmog mjeseca. Provjerili smo, i dobivali smo sustavne podatke do 11. jedanaestog. Zbog okolnosti, jasno je da iza toga nisu mogli biti regularni podaci. Tako da je zadnji taj *e-mail* bio znači od 12. jedanaestog, je l'? A ja imam primjer, evo čak i ovdje, ako želite, od 16. osmog 1991. godine, koji vam mogu dat' na uvid ako želite. Tada još nije Vukovar bio u potpunom okruženju. Ali smo dobivali ne... neovisno o tome podatke. Evo mogu, ako želite pogledati, on je na originalu iz vukovarske bolnice, jer se tada moglo poštom slati.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. Hvala vam, gospodine Kostoviću. Ne, nije potrebno da to pogledam. Dakle, iz ovog vašeg odgovora, dali ste odgovor kada je počelo i kako sam razumeo, to... to je trajalo do 11. jedanaestog te godine. Posle tog datuma, ni iz izvora bolnice, niti MUP-a više niste dobijali podatke?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ako smijem samo primjetiti, znači, zadnji smo *e-mail* dobili 12. jedanaestog. Međutim, doktorica Bosanac je bila u stalnom kontaktu s ministrom i sa našim uredom za vezu sa evropskim promatračima (ECMM, European Community Monitoring Mission) i ona je redovno izvještavala o stanju koliko ima bolesnika u bolnici i koji je njihov broj, i kakvo je stanje. Znači, slala je i apele i... i telefonski je davala podatke.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dobro. Razumeo sam i to. Ali ovde govorimo o ovim podacima po vašem upu... uputstvu, dakle onim koje ste u pisanoj formi dobijali. Tu ste i danas rekli na... odgovarajući na pitanja mog uvaženog kolege da je 11. jedanaesti bio poslednji dan, je l' tako? U vašoj izjavi kao izvore informacija, pominjali ste pored ova dva, dakle policije i bolnice: sveštenike, nevladine organizacije i Crveni krst. Moje pitanje je kratko: da li se ovo odnosi na Vukovar, jer sudeći po vašoj izjavi – ne. Čini mi se da iz Vukovara imate ova dva izvora: MUP i bolnicu, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Točno je. Ja sam načelno rekao koji su svi izvori bili smatrani pouzdanim. Ali tamo gdje nije bilo medicinskog centra, na primer, u Saborskom, gdje je stradao veliki broj civila, tada je taj izuzetak rađen, jer je svećenik dojavio koje su osobe ubijene na toj lokaciji. Znači...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Molim vas...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... za Vukovar ne. Za Vukovar je... samo se... su bila izvješća Bosanac, Bosanac preko MUP-a, e-mail, i iza toga opsežna dokumentacija koja je sačinjena po izvješću doktora i sestara. Nemojte zaboraviti da su, recimo, medicinska sestra koja je 24 sata nakon što je vidila bolesnika, došla je u Zagreb. I mi smo uzeli izjavu doktora nezavisnog potpuno, neutralnu izjavu o tome kojeg bolesnika su ostavili u vukovarskoj bolnici. Znači, to je bio izvor, ali nije ušao u kompjuter. Imate pravo, to nije ušlo u kompjuter.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Interesuje me, pokazano vam je i vi ste identifikovali danas neke primerke izveštaja MUP-a koje ste dobijali i videli smo tu formu. Obzirom da iz tih izveštaja, sem imena, prezimena, obično godišta ako je bilo, i naznake ako je bilo, da li se radi o civilu ili pripadniku ZNG ili MUP-a, ne stoje ovi drugi podaci koji su vama bili potrebni. Dakle, stoji ili da se radi o smrtnoj... o smrtnom... ovaj, dakle o mrtvom čoveku ili samo ranjenom, pa čak ni to da li je hospitaliziran ili je samo pregledan. Kako ste mogli te podatke da upotrebite za ovu svrhu, obzirom da ste imali mnogo više podataka koje ste tražili?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Gledajte, mi... ja nisam mogao, ja, niti moji suradnici, ulaziti u mogućnosti koje je imala doktorica Bosanac u uvjetima koji su vladali. Znači, ako je bilo 3.000 granata na dan ili 1.000, il' ne znam kol'ko je bilo, onda su ljudi koji su zapravo žrtvovali život da bi odnijeli uopće podatak do MUP-a, a MUP je morao svaki put obnavljati linije da uopće to pošalje. Znači, neke dane MUP nije mogao ništa poslati. Zato, jasno je da su onda oni sve sveli na jedan kratki, konzistentni izvješće, koje smo mi koristili. Znači, ja ne mogu... mi nismo mogli utjecati na mjestu, na licu mjesta na kvalitetu podataka, jer su uvjeti bili zastrašujući. E sad, za one sve bolesnike koji su došli u evakuaciji ili ljude koji su preživjeli, mi smo mogli temeljem medicinske dokumentacije popuniti podatke. Znači, ako je bolesnik došao u neku drugu bolnicu, i iz te bolnice donio dokaze da je on zaista ranjen, jer se vidi na rentgenu ili negdje, onda bi to nadopunili. Ali ono bitno što ja ističem – samo smo koristili medicinski... medicinske podatke. A za ovaj kraj, tu smo sve što smo dobili, a što je bilo pouzdano, a MUP je bio zaista pouzdano, to smo morali unijet' u našu bazu podataka kako smo dobili.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam. Vi u tački 22 vaše izjave govorite o početku sastavljanja spiska nestalih lica, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Točno je.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I odnosi se na... na... na period posle 18. novembra. Kažete u tački 23 da ste zbog takve situacije odlučili da napravite posebnu bazu podataka o opštoj bolnici u Vukovaru, koja je obuhvatila podatke koje ste već imali, a zatim ažurirani novim podacima. Moje pitanje je: koji su to novi podaci? Da li je to ovo o čemu govorite, izjave drugih lica, na osnovu kojih ste počeli da pravite takve spiskove, ili je nešto drugo u pitanje?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ovo što smo mi prezentirali tijekom istrage, to je sve originalno onako kao što je u našoj bazi podataka. Primarno se tu misli na problem nestalih osoba. Znači, neko'ko dana nakon Vukovara je postalo jasno da nema između 3.000 i 5.000 osoba. Kasnije se pokazalo da je 2.700 osoba bilo u različite zatvore odvedeno: Sremska Mitrovica, Stajičevo, Begejci i tako dalje. Prema tome, mi smo sva ta imena, koja su prognanici koji su bili u raznim centrima dali – popisali, a tek onda kada se vidilo koliko je to opseg, dali smo odmah generalu Rašeti i Crvenom križu, Međunarodnom komitetu Crvenom križa (ICRC, International Committee of the Red Cross) a onda smo se skoncentrirali na bolesnike vukovarske bolnice, zato jer je po.... Mi smo Ministarstvo zdravstva. Znači, nama nedostaje 400 bolesnika koji su bili u vukovarskoj bolnici. Gdje su oni? I onda smo te podatke počeli dopunjavati što više smo mogli. Ali nismo, nismo sada na temelju toga što je neki prognanik rek'o da... da je zadnje vidio svog susjeda, to nismo unosili u bazu podataka, nego smo napravili... posebni projekt su nestale osobe, i za koje smo iza toga napravili posebne protokole po univerzalnim svjetskim standardima, Interpol i slično.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala vam gospodine Kostoviću. Možda ćemo se još time malo baviti, ali nastaviti dalje.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Međutim, vreme je čini mi se časni Sude za našu pauzu?

SUDIJA PARKER: Sada je vreme za pauzu za ručak. Nastavićemo sa radom u 13.45 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Domazet, izvolite.

ADVOKAT DOMAZET: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Kostoviću, vi ste sada, za vreme ovog boravka u Hagu, razgovarajući sa mojim uvažanim kolegom, iznosili neke informacije koje smo dobili kao beleške sa razgovora. Verovatno imate, jer ste vi pregledali i potvrdili da su... njihovu tačnost, 14 tačaka. I neka od tih pitanja je moj

uvaženi kolega danas pokrenuo i pitao vas je. Ja ću vas samo za jednu... jedno pitati. To je ovo što ste naveli u tački 12, da... pretpostavljam da je ovo vaša knjiga, da ste vi pisali knjigu "Masovna ubojstva", u kojima ste, kako ste ovde naveli, navodili ne samo zločine gde su bile hrvatske žrtve, već i srpske žrtve, pa ste naveli primer sela Gospića. Možete li nešto najkraće reći nešto o tome gospodine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Prvo, knjiga je djelo svih suradnika odjela za informiranje Ministarstva zdravstva i drugih volontera koji su bili na terenu, skupljali podatke, a i podataka koja smo dobili iz službenih prosekura, dakle koji su u okviru bilo sustava pravnog, bilo zdravstvenog. Prema tome, informacije koje su bile u knjizi su dolazile od medicinskih centara i medicinskih djelatnika. Jasno, kad se radi takva dokumentacija, potrebno je navesti sva stradanja civila, dakle, bez obzira na... na... na to gdje su, na kojoj su strani. U to doba, dakle do 1992. godine, jer knjiga je izašla u, praktički u siječnju 1992. godine, nije se moglo dobiti podatke, recimo, od medicinskih centara u Kninu ili drugdje. I onda smo uzeli kao izvor podatke ili *Amnesty International* ili *Helsinki Watch* ili dru... drugi nezavisni izvori. I to smo doslovce stavili u knjigu. Jer kad bi tu išli nešto modificirat', a nemamo izvor kao i za ostatak Hrvatske, onda bi učinili grešku. Dakle, to je bio smisao navođenja, jer su stradali bili civili i na svim tim drugim lokacijama koje su navedene u knjizi. Dakle, mi smo naveli to kao stradanje srpskog pučanstva.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako se ne varam, to se radi o Gospiću u 1991. godini negde...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: ...je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Vi se sećate da ste i pre ove izjave negde 2001. godine dali prvu izjavu, koja nije bila specifično vezana za Vukovar, već uopšte vaš rad. I govorili ste o tome da ste između 1991. i 1995. godine bili odgovorni za koordinaciju svih većih razmena zarobljenih i zatočenih, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To nije točno, a... ali sam bio član komisije... za... za... za razmjenu, odnosno oslobađanje zatočenika. I kao takav, dakle kao, prve tri godine kao liječnik sam bio i član i na razgovorima takozvane *Joint Commission for Tracing Missing Persons and Mortal Remains*. Znači, bio sam član Komisije za razmjenu zatočenika, skraćeno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Pa ja nisam ni shvatio da ste vi najodgovorniji, ali da ste učestvovali u tome, to je, čini mi se, bila vaša izjava. Dakle...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... koordinirali ste to. Govorili ste da ste učestvovali, dakle, na taj način, u oslobađanju preko 7.000 lica. Je li to tačno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Točno je. Tu s... u tom broju su oslobođeni i vojnici Jugoslavenske armije i ovi... ljudi koje bila su u zatočeništvu, bilo Jugoslavenske armije, bilo paravojske.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. Ako vas dobro razumem, ta cifra obuhvata sa obe strane lica...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Obe strane

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE:... koja su bila razmenjena?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate možda da je u razmeni, dakle koju je hrvatska strana dala, bila grupa lica uhapšenih u aferi, koja se zvala "Labrador", u Hrvatskoj?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Za grupu "Labrador" su svi čuli. I činjenica je da je to Jugoslavenska armija, iako ne... nije spadalo zapravo u humanitarne razmjene, Jugoslavenska armija je forsirala oslobađanje tih ljudi.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da. To su bili ljudi koji su uhapšeni u jednoj akciji u Hrvatskoj. I umesto suđenja, oni su razmenjeni, je l' tako, u jednoj od razmena sa srpskom stranom?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, to nije, ja ka... ja ponavljam, to nije smjelo uopće doći na... na razgovore humanitarne. Ali, kad je Jugoslavenska armija, koja je držala većinu zatočenika, to forsirala, onda nismo mogli izbjeći razgovore.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Jeste li vi učestvovali u tim razgovorima ili u toj razmjeni, ili možda bili prisutni?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio samo prisutan kada su oslobađano 300 ljudi iz Manjače. I to se... ti razgovori su prethodili to... tom događaju. Ali nemam sad zapisnike da bi mogao provjeriti. Uglavnom, bio sam primarno na razgovorima za oslobađanje 300 ljudi iz Manjače.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate razmene u kojoj je razmenjena i vratila se u Hrvatsku upravo doktorica Vesna Bosanac i grupa lekara? I da li je upravo tada ona i ta grupa razmenjena za ovu grupu? I naravno, verovatno još i druge iz grupe "Labrador"?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam što... što se... što su razgovarale druge... drugi sudionici u tim razgovorima, jer uvijek jedno je humanitarni aspekt razmjene uz prisutnosti Međunarodnog komiteta Crvenog križa, a drugo je što dogovaraju koje kakvi vojni i drugi - obavještajne strukture. U tom ja nisam sudjelovao. Ja mogu reći da kad je doktorica Bosanac, tu se radilo samo o doktorica Bosanac i Njavru. A drugi liječnici su, koji su bili na službi kratko vrijeme u Vukovaru su vraćeni onda među tih 17 doktora koje sam spominjao, su oni. Dakle, tu se samo radilo: Njavro, Bosanac. Dakle, doktor Njavro, doktorica Bosanac. Ali to nije bila klasična neka razmjena u kojoj bi sada mi uz prisustvo Crvenog križa radili po protokolu humanitarnom i po onom sporazumu koji smo potpisali.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako nije takva, kakva je bila po vama ta razmena?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne... Za tu razmjenu... Ja... To je jednostavno bilo otpuštanje doktorice Bosanac, koja je jedina od svih liječnika bila... i Njavro, zadržana. Dakle, po Ženevskoj konvenciji (Geneva Convention) uopće nije trebalo biti razgovora, nego su trebali liječnici biti pušteni. Kad su i oni, trebala je biti i doktorica Bosanac. Znači, po meni to uopće nije bio predmet. E sad, zašto su držali Bosanac i... i Njavro, to je drugo pitanje u koje ja sad ne bih želio... jer eto nije predmet mog...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Naravno.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... svjedočenja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Naravno. I tu završavam s time. Mene interesuje, da li ste možda vi bili prisutni kada se upravo vratila doktorica Bosanac? I da li vam je poznato da je ona, doktor Njavro, i verovatno oni drugi koji su došli, da su došli posebnim avionom iz Beograda u pratnji generala Aleksandra Vasiljevića?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Otprilike mi je taj... način... poznato mi je, ali nisam bio prisutan.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Hvala vam lepo. Profesore Kostoviću, ja nemam više pitanja za vas.

ADVOKAT BULATOVIĆ: Hvala časni Sude. Ja sam završio moje unakrsno ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Domazet. Gospođo Tapušковиć?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Dobar dan, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobar dan, gospodine Kostoviću.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Moje je ime Mira Tapušковиć I ja ću u nastavku današnjeg dana da vam postavljam jedno određeno vreme pitanja.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, nadam se da će Odbrana Veselina Šljivančanina klimanjem potvrditi da su mi deo njihovog vremena ustupili, tako da ću malo duže ispitivati. Ja bih sada samo molila poslužitelja da priđe i da preda deo dokumentacije...

SUDIJA PARKER: Ukolio ja ne budem imao problema sa gospodinom Lukićem, onda je to u redu.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Ja sam valjda van svega toga, nadam se? Hvala, časni Sude.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću, nemojte molim vas da obraćate pažnju na debljinu ovih dokumenata. To je inače... jedno je plava ta fascikla koju... o kojoj ste već pričali. Na dnu vam je ta plava fascikla.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Aha.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Na vrhu vam je sa narandžastim tim, ovaj, etiketicama... To su ta dokumenta koja je uveo kolega iz Tužilaštva. I to su dokumenta koja su primljena od Ministarstva spoljnjih poslova Srbije i Crne Gore a gomila sa narandžastim... sa zelenim etiketicama, ako budemo stigli, mi ćemo da prodiskutujemo nešto i o tim papirima. Kažem, samo ako budemo imali vremena. Samo bih htela da raščistimo odmah jednu stvar, na samome početku. Vi ste na strani 31...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Ja prekidam časni Sude, jer dobijam informaciju da me prevodioci ne čuju.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste danas u glavnom ispitivanju, to je za kolegu iz Tužilaštva, stranica 31 zapisnika, redovi 11 i 12, izjavili da izveštaji MUP-a, pored ostalog, sadrže i dijagnozu. Ako vi sada pogledate tu gomilu koju imate ispred vas, to je gospodine gomila sa narandžastim etiketama. Počinje od slova (a), malog na etiketi. Možete li nam potvrditi da li i u jednom od izveštaja, na njima stoji da se zovu "depeše", da li i na jednoj od depeša postoji konstatacija o dijagnozi, bilo na latinskom... ili vrsti povrede koje je lice pomenuto imalo? Ja vas molim od slova (a), znači to su depeše Ministarstva unutrašnjih poslova, a ne dokumenti koji se... dostavljeni iz bolnice Crvenome krstu. Je li možete da mi potvrdite da na njima nema konstatacija o dijagnozama?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, na ovim, tu što su znači narandžasto, ima samo da su primljeni u bolnicu, da li su ranjeni i da li su smrtno stradali. Dakle, barem jedna dijagnoza – smrtno stradao – je tu. Znači, ako je neko smrtno stradao, to je *exitus letalis*, dakle pouzdana dijagnoza.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste. Hvala. Ja ću vas moliti da se trudimo vi i ja da što kraće dajemo odgovore. I ja ću se truditi da su moja pitanja koncizna, jer smo u velikom nedostatku sa vremenom. Interesuje me ovo: Dokumentacija koju ste vi danas, odnosno ovih dana, tokom priprema sa Tužilaštvom pregledali, koja je dobijena od Ministarstva inostranih poslova Srbije i Crne Gore, možete li nam reći, da li je to kompletna dokumentacija koju ste vi na čelu te službe primili za sve vreme sukoba koji je trajao u Vukovaru, i koja se nalazi trenutno na Medicinskom fakultetu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To je jasno, nemoguće sada reć'. Činjenica je da mi uopće nismo primali ova izvješća Crvenom križu, jer nije nama upućen i nisu bila potrebna, ali je činjenica da su ta imena koja su u izvješću za kirur... kirurgije za Crveni križ, također u našoj bazi podataka...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I... Ja vas ne pitam sad... za imena...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: O imenima ćemo malo kasnije govoriti.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas samo pitam: da li možete da nam kažete sa 100 posto sigurnosti, da dokumentaciju koju vi imate pred sobom, koju smo mi dobili od Tužilaštva, i koju je Tužilaštvo dobilo od Ministarstva spoljnih poslova Srbije i Crne Gore, je sva dokumentacija koja se odnosi na ranjene, pa i smrtno nastradale za vreme sukoba u Vukovaru?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To nije sva dokumentacija...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... jer u našem kompjuteru ima cijela baza podataka koja se temelji na... na svim... na svim izvorima, a ovdje samo vidim MUP, Crveni križ, i ne vidim jasno...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Rekli ste da nije kompletna...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... dokumentacija. Recite mi, da li je Tužilaštvo Tribunala imalo uvid u kompletnu tu dokumentaciju?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Imalo je, i fotografiralo je sve iz kompjutera *mailove* koji su stizali i to smo danas dio vidjeli.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da. Mi smo videli samo nekoliko fotografija, ali Odbrane nisu videle kompletnu dokumentaciju, koja se odnosi na prijem bolesnih, ranjenih, pa i smrtno nastradalih u vukovarskoj bolnici. Kada ste vi pregledali tu dokumentaciju u pripremi za ovo svedočenje sa Tužilaštvom, da li ste kontrolisali hronološki red tih podataka, hronološki red tih depeša ili ne? Da li ste mogli da konstatujete da su neki datumi prisutni, a neki nisu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Tačno je. Neki datumi su prisutni a neki nisu, jer je nekad sa dva, tri dana zakašnjenja je MUP poslao podatke o primljenima u bolnicu. A *e-mail*-ovi kasnije su dolazili neredovito. Ali smo to kontrolirali po... po vremenskom slijedu dakako, pa čak i imena ljudi.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali da li ste vi, molim vas, Tužilaštvo upozorili da u tom dokumentu, u toj gomili depeša koje imate, imamo bar jedno osam dokumenata koji nemaju prvu stranu, pa to su na primer dokumenti, ja ću vam reći zadnje četiri skupine brojeva...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je sad gospodine Kostoviću informacija za kolege iz Tužilaštva i za Pretresno veće.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Znači, brojevi počinju sa 0504, a onda...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo... Vi gospodine ne morate to da gledate sada. Ovo je samo informacija za ostale učesnike u postupku.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: 8839, 8884, 8850, 8849.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste vi skrenuli pažnju kolegama iz Tužilaštva da postoje u toj grupi dokumenata depeše koje nemaju prvu stranicu? Da li ste vi to primetili?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da nema prvu stranicu? Vjerojatno ovi dokumenti Crvenog križa. I ti možda i nema' prvu stranicu. Ja nisam...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne. Ja govorim o MUP-ovim dokumentima?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: MUP-ovi uglavnom imaju. Ali... mora... ja ne znam kol'ko ću vama...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne, vi samo mi recite...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:.....otežati?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... vi to niste primetili, je l' tako? Vi to niste primetili...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, za...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... i niste skrenuli pažnju?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali sam rekao da... da je MUP dobivao podatke od bolnice, i samo kao aneks svog izvješća davao to nama.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: MUP nije davao nama nikakve podatke koje je iz faksa slao MUP-u.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Znači, ja točno znam kako se to dogoditi' moglo.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas samo molim da pratite moje pitanje i da mi dajete kratke odgovore?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, znači...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači, pitanje je: vi niste primetili i niste skrenuli pažnju Tužilaštvu da neka dokumenta nemaju prvu stranu, a niti ste primetili da neka dokumenta nemaju drugu stranu, kao što su na primer: dokumenti sa brojem depeše koje se završavaju sa 8871, 8842, 8838, 8863? Da li ste primetili da su neki dokumenti polovični? Neke depeše polovične?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa, to, to je normalno kad je MUP samo... ko... koristila je bolnica faks MUP-a da pošalje imena onih koji su primljeni u bolnicu.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine, ja vas molim da se držite moga pitanja? Ja vas...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa da, pitanje je...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne. Ja vas nisam pitala kakve je uslove imala bolnica, niti MUP. Nego: prilikom pregleda dokumenata, koji su vam sigurno dati na uvid, u pripremi vašeg svedočenja, da li ste videli da pojedini dokumenti nemaju prvu stranu ili pojedini dokumenti, depeše MUP-ove nemaju drugu stranicu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste to primetili? Vaš odgovor može da bude samo – jesam ili nisam?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja na to uopće nisam obraćao pažnju. Ja vam samo ka...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ali nije... ono što je bitno, ja sam rek'o da sam dao sve što imam. Prema tome, pitanje je... je vrlo jasno...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste dali sve što imate? Da li ste ove dokumente o kojima mi pričamo vi dali, ili je dalo Ministarstvo spoljnih poslova Srbije i Crne Gore? Te dokumente s narandžastim etiketama?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, kol'ko...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je dokaz...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... ja sam samo...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:...596?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... ja sam samo dobio da su dokumenti kirurgije za Crveni križ, da je iz... do... do... došlo iz Beograda...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas vraćam ponovo na to što sam vam rekla da mi govorimo sada o MUP-ovim dokumentima koji u toj gomili dokumenata počinju od malog slova (a). Ja sam vama dala dokumenta na način na kako je Tužilaštvo nama obelodanilo. Znači, oni idu po ERN brojevima. To su gospodine Kostoviću, u gornjem desnom uglu brojevi i oni idu sukcesivno. Ali ti brojevi se ne poklapaju i ne odgovaraju datumima. Znači, dokumenta koja vi imate nisu složena hronološki, niti su složene pripadajuće stranice istom dokumentu. Ja to pokušavam da raščistim, zbog toga kako će Pretresno veće moći da dođe do podataka iz dokumenata koji su im obelodanjeni na BHS-u bez prevoda. U redu. Vi ste rekli... Idemo dalje. Dali ste odgovor da na to niste obraćali pažnju. Idemo sada dalje. Pomenuli ste u glavnom ispitivanju dokaz 597. To vam je sada baš prvi taj dokument koji vi sada držite u ruci. Prva stranica. Vratite molim vas, da preklopite to? Prava stranica gospodine Kostoviću, prva stranica?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Prva stranica. Mislite ovo?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prva stranica. Jeste.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prva ta stranica.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Okej.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ako pogledate taj dokument, okrenete ga.... do kraja tog dokumenta. 'Oćete li mi reći, koliko je lica na spisku za Cr... od Crvenog križa? Koliko je... lica napo... na... navedeno na tom spisku? 32, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Vi ste nam onda rekli da se dokument na pitanje kolege iz Tužilaštva, dokument, MUP-ov dokument 8851 držite... Gospodine Kostoviću, vama ne trebaju vaši papiri, nego papiri koje sam vam ja dala. E sada, nađite gornji desni ugao, gornji desni ugao, govorim vam, imate osmociifrene brojeve? I sada nađite dokument koji ima zadnje četiri cifre 8851. To vam je kolega iz Tužilaštva bio prikazao na ekranu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I vi ste konstatovali da je to isti dokument. Znači, da je sa spiska MUP-ovog, ista lica su navedena i na spisku za Crveni križ.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim te... molim vas, je l' možete mi naći tu stranicu koja se završava sa brojem 8851, da vidimo da li se radi o istom broju lica?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Samo malo...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 8851?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: 8851? Okej. Da?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koje je zadnje lice navedeno tu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Tu je navedeno Lučić Stipo.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Lučić Stipo. Na prethodnom dokumentu, koji je iz Crvenog križa, poslednje ime je Radačić. Možete li nam sad reći: na osnovu kojih dokumenata i kojeg izveštaja, da li MUP-ovog, da li iz Crvenog križa, vi ste pravili vašu bazu podataka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Sasvim sam vam jasno rekao da taj dokument od Crvenog križa mi uopće nemamo, je l' ga nisu ni poslali. Ali je potpuno jasno da je redoslijed imena, pa je čak na tom dokumentu Glavašević Siniša, što u onom što sam vidio na prvoj stranici - nije bilo. Znači, to je problem tih, da l' će cijela stranica... Ali, mi

smo isključivo koristili u to doba od MUP-a izvješća, a ne... Nismo imali... Znači, ja sam vrlo jasno rekao: dokument od 4. jedanaestog....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Kažite mi...
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... nismo imali. Dakle, to je...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Vi kažete da ste koristili...
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... neko....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... Molim vas?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: ....zaplijenio u bolnici, oprostite.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 'Oćete me saslušati, molim vas?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste sada rekli da ste koristili isključivo dokumente...
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Za taj dan...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... MUP-a?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... za taj dan. Za taj dan.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja sam....
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: 4. jedanaestog.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 4. jedanaesti. Ja sam...
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Jel nemamo dokument kirurgija, Crveni križ, nego imamo MUP-u. A pok... vidi se da su imena imena... redoslijedi imena ista, ne?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste, ali ima razlike u dva imena. I moje sad...
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa normalno. Zato, zato jer je....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas molim.... Gospodine Kostoviću?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Imamo veliko vremensko ograničenje.

SUDIJA PARKER: Moram da vas prekinem. Vi ste počeli da se svađate, oboje, počeli ste da se preklapate u pitanjima i odgovorima. Molim vas lepo i jedno i drugo da prvo dozvolite onom drugom da završi ono što kaže. Jer ako tako budemo radili, onda ljudi koji slušaju ono što govorite i pišu transkript mogu da čuju ono što govorite. A tek posle toga može da dođe odgovor ili sledeće pitanje. Prema tome, ne morate da budete nervozni jedan prema drugom.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ:...Nije svedokova greška. Ja... trebala bi mno... mnogo više na to da pazim. Ja se izvinjavam i Pretresnom veću i svedoku zbog toga što brzam u pitanjima.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste mi rekli sada gospodine Kostoviću da vi nikada niste dobili papire iz Crvenoga križa. Da li možete da mi kažete da vi sada ove papire koje imate pred sobom, to je tačno jedan od dokumenata koje je kolega uveo, vi sada vidite prvi put, odnosno sada kada ste došli u Tribunal da se pripremate za svedočenje, prvi put vidite dokumente Crvenoga križa?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Smijem li sad... budući da sam ovo tu vidio sad... Ovo... ovaj dokument Crvenog križa sam već vidio... od Tužilaštva, i na njega se, normalno, mogu osvrnuti i reći na miru još jedanput da - ako je nešto slano Crvenom križu, to nije u isto doba kada i MUP-u. I drugo, zato ni popis, ni broj ljudi ne mora biti isti. A taj dokument nije nikada ni krenuo onomu komu je upućen. Prema tome, to je jedno. Drugo, danas sam prvi put vidio ove druge dokumente koji su bez naslovne stranice, i koji su zapravo *mail-ovi* onoga što smo mi dobivali. Dakle, netočno je, po meni, budući da nema gore glave, da je to bilo upućeno Crvenom križu. Znači, vi ste sad prezentirali dokaze, montirali ste Crveni križ - Kirurgija – Crveni križ, a iza toga ste dali dokumente koji su *mail-om* stizali nama i koje sam ja sad prvi put vidio, ali tačno vidim o čemu se radi. Znači, nema nikakve prve stranice na tim dokumentima. Znači, vi imate samo prvu stranicu na Kirurgija, 4. jedanaestog i 12. jedanaestog. Iza toga nema nikakve prve stranice. I radi se o *mail-ovima* koji su stizali nama. Ja vam mogu sada pokazati originalni *mail*, nać datum i pokazaću vam o čem' se radi.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću, ja sam vam složila dokument onako kako smo ga mi dobili od Tužilaštva. Prema tome, ja vam ništa nisam stavila drugačije. Kako su oni složili dokument, tako sam ga i ja vama prezentirala. Prema tome, na pogrešnu adresu ste ovaj komentar uputili. Ja sa tim, kako su sortirani dokumenti verujete, nemam nikakve veze. I vrlo se Odbrana trudi da taj redosled otpoštjuje. Nego, vrtićemo se sada na MUP-ove dokumente, pošto ste rekli da ne poznajete dokumente iz Crvenoga križa. Da li ste primetili da su ti dokumenti MUP-ovi, koje ste sada danas pogledali, MUP-ove depeše, slate očigledno na više adresa?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa najmanje na dvije adrese.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možete li nam reći koje su to adrese?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa, Odjel za informiranje i vjero... vjerovatno MUP. To ja ne mogu provjeriti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možete li nam reći, skraćena koja se pojavljuje u gornjem desnom uglu, šest brojeva MUP-ovih depeša, vi možete sada da pogledate, na primer, MUP-ovu depešu, zadnje četiri cifre ću vam reći, 8837?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gde imamo i skraćenicu GSSRH? Da li ja to gospodine Kostoviću pravilno tumačim, da je to možda Glavni stožer saniteta Republike Hrvatske, ili ja grešim?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To je... to je... vjerovatno... samo to može bit' skraćena, Glavni Stožer Saniteta Republike Hrvatske.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači vi se... Mislite da ja ne grešim u tom pogledu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da u tom...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... ne grešite.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Neke od tih depeša su slate i na više adresa. Da li vi možete da nam kažete, da li su te depeše iz Vukovara... iz vukovarske policijske uprave slate na te adrese, ili se dešavalo da je sa adrese koja je poslata u Ministarstvo spoljnih poslova u Zagrebu, posle depeša prosleđivana na druge adrese? Da li je vama to poznato?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to... ja ne znam o nikakvom... da bi to išlo u Ministarstvo vanjskih poslova, kako ste vi rekli...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne vanjskih.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, vi ste rekli vanjskih poslova.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam na ispravci, gospodine Kostoviću. Unutrašnjih poslova, u pravu ste.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, ja ponavljam da... da ne mogu znati, osim ovoga šta na faksu piše, nemam nikakvi drugi dokaz gdje bi još bilo slano, osim ovo šta ste označili.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Vama je rečeno, kad ste pregledali tu MUP-ovu dokumentaciju, da je ona Tužilaštvu dostavljena od strane Ministarstva, sada spoljnih poslova Srbije i Crne Gore, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Rečeno mi je iz Beograda. A vjerovatno, to je posredstvom Ministarstva vanjskih poslova.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste. I vama je saopšteno da je za tu dokumentaciju stiglo propratno pismo Ministarstva spoljnih poslova - da je ta dokumentacija pronađena u vukovarskoj bolnici?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Samo znam da je došlo iz Beograda. I ja pretpostavljam da je nađena, jer ne može drugdje bit' nađena. Gdje bi drugčije nađena? Zapravo je otuđena iz vukovarske bolnice. Znači, tijekom... otuđena, doslovce otuđena.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas molim sada da gospodine Kostoviću uzmete ovu grupu dokumenata sa zelenim etiketama. Ja znam da je u prevodilačkoj kabini obeleženo drugačijom bojom, ali... I u pitanju je dokument obeležen gospodine Kostoviću sa brojem 1. Možete li okrenuti sledeću stranicu i pročitati ono što je podvučeno, što je vama označeno narandžastom bojom?

TUŽILAC WEINER: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Weiner?

TUŽILAC WEINER: Izvinjavam se što prekidam, ali ja nemam nikakve dokumente obeležene bojama. Da li možete tačno da nam kažete o čemu sada govorite?

SUDIJA PARKER: A nema ih ni Pretresno veće, gospodine Weiner.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Ja bih zamolila poslužitelja... Ja sam propustila da upozorim kolegu iz Tužilaštva o uvođenju ovog dokumenta. On je na vreme obavešten, 24 časa ranije. Al' smo mi dobili obaveštenje da će i oni da ga uvedu, ovaj, prilikom glavnog ispitivanja. Nisu to učinili, pa ću ja sada samo da predočim ovaj... svedoku. A zamolila bih sudskog poslužitelja da dođe da primerke dokumenata koji su stavljeni pred svedoka, da podeli... za kolegu iz Tužilaštva i za Pretresno veće. To je druga stranica dokumenta označena sa etiketom brojem 1, stranica je 0344-5946, treći pasus.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću, mogu li da vas zamolim da pročitate ovaj pasus?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj prvi označeni?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: "U prilogu se dostavljaju spiskovi pacijenata koji su pronađeni u evidenciji vukovarske bolnice u prvoj polovici novembra 1991. godine, kao i spisak pogrebnog preduzeća o licima sahranjenim u masovnoj grobnici kod stadiona u Vukovaru, kojima raspolaže Ministarstvo obrane Srbije i Crne Gore".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Pretresnom veću samo taj dokument Ministarstva spoljnih poslova Srbije i Crne Gore ima i u engleskom prevodu. To je sledeća stranica koja je vama pri... priložena.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možete li nam sada reći gospodine Kostoviću, kada smo već konstatovali da su ovi faksovi, odnosno depeše, putem faksa slate na neke druge adrese, možete li nam objasniti - kako su ove depeše sa odzivnicima u gornjem desnom uglu, da su slate na više mesta, ponovo završile u Vukovaru, i posle došle u posed organa vlasti Srbije i Crne Gore?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Normalno, ja ne mogu odgovorit' ovim protupitanjem, pa kažem, ja ne znam kako su došli. Trebalo bi istražiti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Vi ste videli gospodine Kostoviću, pregledajući te MUP-ove dokumente, da su neke od tih depeša bile upućene policijskoj upravi u Varaždinu i... da li policijskoj upravi ili stanici, ja se sada izvinjavam, ukoliko sam naziv direktno te policijske stanice izgovorila pogrešno? Je l' se sećate, jeste primetili to?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Va... u Varaždinu?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne znate?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nisam pri... nisam...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Za vašu informaciju....

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:...nisam primjetio.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... nekolicina tih depeša upućena je i policijskim upravama u Varaždinu i policijskim upravama u Čakovcu. Da li vi znate možda da je u tom momentu u Vukovaru, među snagama koje su se borile u Vukovaru, bilo dosta pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova, kako iz Varaždina, tako iz Čakovca?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Znam preko humanitarne krize, zato jer je u Vukovaru nestalo niz policajaca iz Varaždina. I njihove obitelji su imale udrugu koja je intenzivno tražila da barem dođu do posmrtnih ostataka svojih najmilijih.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Znači, znam preko humanitarnog vrlo dobro to što ste vi rekli.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, samo jedna intervencija za transkript. U pitanju je stranica 70, red 15. Trebalo bi umesto "Karlovac" da stoji "Čakovec". To je grad takođe u Hrvatskoj.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Sada ćemo da idemo dalje. Gospodine Kostoviću, interesuje me, prema pravilima koja ste vi tada imali, pošto ste se očigledno pripremali za predstojeći oružani sukob, kakav je odnos bio vašeg centra i vašeg ministarstva u odnosu na lica koja se dovezu u bolnicu, bilo da je to u pitanju Vukovar, ili neka druga bolnica, već preminuli? Kako je bolnica postupala, i kako je vodila tu osobu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Mislite kako je vodila... Ka... kao i što se normalno radi u civilnim u... uvjetima, dok je to bilo moguće. Prema svima jednako i prema uobičajenom zakonu...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... postojećem zakonu i protokolu. Izuzetak je kad je nastupilo okruženje, kada se pokapalo kako se moglo, nekad žrtvujući i život.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je pos... postojalo pravilo da se preminula osoba dovozi u bolnicu i nakon nekoliko dana pošto je preminula - da bi se konstatovala smrt?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa ljudi su imali zadatak dok su mogli, koji su radili u bolnici, da uklanjaju posmrtno ostatke i tijela. Z... Zašto? Jel' se... prošlo je po neko'ko dana da se nije moglo uopće proviriti minutu izvan skloništa. I jednostavno su tijela ležala. Ja imam tu originalne *e-mailove*. Ako hoćete, pokazaću vam, od Emila Aleksandra, koji pokazuju kakva je situacija bila sa tijelima poginulih u Vukovaru, ako vas zanima? Ako ne... Imam to slučajno tu?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću, lično me vrlo interesuje, ali nažalost nemamo vremena, i moraćemo to da preskočimo.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vas sada molila da pogledate dokument u vašoj skupini dokumenata sa oranž etiketom, stranica broj 1. Ta etiketa vam je sa strane dokumenta, broj 1.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Za moje kolege iz Tužilaštva to je ERN BHS 0504-8881-8882. To je zadnja skupina brojeva.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I vi ste otvorili tu stranu, gospodine Kostoviću?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači, u gornjem desnom uglu vam piše 8882. Okrenite sledeću stranu...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... gospodine Kostoviću.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Vidim.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim vas, da li možete da nam pročitate tu rečenicu koja je obeležena narandžastom bojom?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: "U Medicinski centar Vukovar današnjeg dana dovožene su sljedeće osobe koje su 1. desetog 1991. godine smrtno stradale u Bogdanovcima." I sada slijedi... imena...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne morate...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:...Ne morate da pominjete imena.

Trudimo se da ovde imena što manje moguće pominjemo. Ova depeša je, gospodine Kostoviću, ako se vratite na prethodnu stranu, od 4. desetog, je l' tako? Je l' to možete da potvrdite?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Mogu. Piše 4. deseti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste. Pod uslovom da ovo jeste stranica koja prati prethodnu, recite mi sada, da li je znači, bilo uobičajeno da se osobe smrtno stradale i nakon četiri dana dovode u bolnicu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam rekao zašto je to. Jel' četiri dana nisu mogli, i onda je ista ta služba koja je imala zadatak da pokapa, to radila sa zakašnjenjem kad je... su fizički uvjeti bili mogući. Dakle, moguće je to. Sama činjenica da je 18... su ležala tijela svuda, od Kapetanije, do ne znam...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Moguće je. Molim vas za kratke odgovore.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Moguće je. Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Recite mi sada onda, da li su takvi podaci unošeni u vašu bazu podataka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ako se radilo o podatku koji dolazi preko bolnice, dakle ne isključivo preko bolnice, onda je svaka osoba za koju je bolnica konstatala da je mrtva, onda su podaci unešeni. Ako je bolnica konstatala.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vas sad molila, baš da bismo raščistili ovaj problem, da pogledate sada u grupi dokumenata koji su sa ovim oranž etiketama, da nađete onu na kojoj piše 632?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Za kolege iz Tužilaštva, to je u pitanju ERN 65ter, dokument 632, a stranica o kojoj ćemo sada da govorimo je ERN 0504-8865.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste našli, ovaj, gospodine Kostoviću?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja imam neki 632...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste, to je to.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... a gore u uglu 8865, je l' to?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste. Tačno.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam na asistenciji. Ja bih vas molila da pročitate ovo što je podvučeno narandžastom bojom?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: "Tokom današnjih žestokih artiljerijskih napada i pješadijskih napada na područje Vukovara i Borovo naselja, smrtno su stradali Petrovci Nikola....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pročitajte samo....

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... Šarić Jelena, Barićević Željko...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... pripadnik ZNG-a".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Možete li...

TUŽILAC WEINER: Izvinjavam se, časni Sude, da li bismo mogli da čujemo ERN broj, pošto mi nemamo u našem sistemu dokument 632. Ne znam da li to Pretresno veće ima?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ja sam rekla da je u pitanju 65ter dokument 632. Tu sam dala dodatnu informaciju za kolegu iz Tužilaštva, a za nas, odnosno za svedoka je samo dovoljan ovaj ERN broj koji sam mu pročitala, koji je svedok našao i pročitao tekst koji sam ja od njega tražila.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću, ja sam vas.... pošto imam primedbu da se ne unosi kako treba u transkript, i da ja malo, ne malo, nego mnogo brzam, ja ću vas sad zamoliti da vi ponovo pročitate, ali pažljivo, ovu rečenicu koja je vama narandžastim obeležena i samo ime koje vam je narandžastim brojem podvučeno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: "Tokom današnjih žestokih artiljerijskih napada i pješadijskih napada....

TUŽILAC WEINER: Prigovor, časni Sude. Ako ne možemo da dobijemo ERN broj ili nešto što će da nam omogući da pronađemo taj dokument, za nas je to gubitak vremena, jer ne možemo da odgovorimo na to, ne možemo da uložimo prigovor, ne možemo to da obradimo u dodatnom ispitivanju.

SUDIJA PARKER: ERN 0504-8865.

TUŽILAC WEINER: Hvala.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ja se zahvaljujem vama na intervenciji, jer ja vidim sada da u transkript nije ušao taj broj, iako smo ga dva puta izgovorili. Hvala najbolje.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću, izvinite, moraćete po treći put?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, još jedanput, znači, na vaš zahtjev da pročitam 632, čitam: "Tokom današnjih žestokih artiljerijskih i pješadijskih napada na području Vukovara i Borovo naselja, smrtno su stradali" i sad vi inzistirate da pročitam samo "Baričević Željko, rođen 1965. godine, pripadnik ZNG, Našice".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Za vašu informaciju da vam kažem, ta osoba čije ste ime pročitali, se nalazi na Optužnici, kao lice koje je nestalo i prisilno odvedeno iz vukovarske bolnice. Ako uzmete plavi registrator i okrenete stranicu 5...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Za Pretresno veće to je dokaz 345, stranica 5.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... videćete da se navedena osoba vodi u ovome spisku kao ranjenik vukovarske bolnice. Jeste našli, gospodine?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam našao.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li možete da nam objasnite kako je došlo do toga da se vrlo jasna konstatacija u depeši MUP-a, da je osoba smrtno stradala, nađe u spisku koji je kod nas evidentiran kao 345, dokaz 345, a posle toga završi i na listi koja je aneks ove Optužnice? Da li imate objašnjenje za to?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa jednostavno objašnjenje. Ako je neko smrtno stradao i neko ga je stavio na "Ovčaru", onda je identificiran. *So*, ne vidim u čem' je problem? Dakle, na "Ovčari" su završili ranjenici živi, ali je bilo i više osoba od... od... od onog broja koji je identificiran. Moguće je da je neko ko je prije umro, tamo završio. Ne vidim u čem' je tu problem?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Ja samo, molim vas, moram da proverim kako je prevedeno.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo za vašu informaciju, osoba čije ste ime pročitali, koja se nalazi na aneksu Optužnice u ovom predmetu, je pronađena i identifikovana, jer je pronađena na vukovarskom Novom groblju, a Optužnica tereti ovde prisutnih troje optuženih da je osoba odvedena iz vukovarske bolnice. Vi ste nam rekli gospodine Kostoviću da ste vi sa Vesnom Bosanac sravnili podatke i ovaj spisak, dokaz 354 MFI sa vašim papirima. Da li ste vi utvrdili da je ova osoba identifikovana, sahranjena na vukovarskom Novom groblju i da je od strane MUP-a konstatovano da je navedenoga dana dovedena mrtva do bolnice?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ovako. Sve osobe koje su naknadno identifikovane, i to je potvrđeno od liječnika koji vrši identifikaciju, dakle, službenog stručnjaka medicine, ušle su u našu bazu podataka. Prema tome, kad je u Vukovaru 1.000 ljudi identifikovano, odnosno 900 na Novom groblju, onda su sva ta imena, nakon što su identifikovana, provjerilo se u bazi da nema preklapanja. Znači, podatke koje je dobila Vesna Bosanac od nas, nema preklapanja što se tiče osobe. Ako je ona mrtva, onda je to uvedeno unutra i nakon identifikacije, neovisno o tome šta je... šta je... se drugo događalo. Znači, točno je da u podacima Vesne Bosanac našima, ako je izvršena identifikacija, makar naknadno kasnije, to je ušlo u bazu podataka.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li vam nešto znači ako vam kažem da je ta osoba ekshumirana 1998. godine na vukovarskom Novom groblju, identifikovana 2001. godine. I od tada, vi niste mogli da sravnite podatke, ni vi, ni Vesna Bosanac o tome kada je određena osoba i u kom stanju dovedena u bolnicu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Želite komentar? Ja tu nemam šta reć'. Ako je... ako je....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Nemate šta da kažete.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... ako je što vi kažete točno, ja to ne mogu sad provjeriti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Za vašu informaciju, od... od velikog broja osoba koje se nalaze na Optužnici ovde, 14 je pronađeno na vukovarskom Novom groblju, ekshumirano i identifikovano. Danas je u dokaze uveden vaš iskaz, gospodine Kostoviću, koji ste vi dali Tužilaštvu u maju mesecu 2006. godine. I uz taj iskaz je pridruženo praktično od stranice broj 11 fotokopije lista koje je vaša služba vodila. Je li tako, gospodine Kostoviću?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam vidio, printao te... iz diska, koji smo usporedili sa podacima u našoj sadašnjoj da... *data base*, u bazi podataka.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Pošto su ti, tako da ih ja nazovem, aneksi vašeg iskaza, malo blede kopije i umanjene, da li je to ovo što ja vama sada gospodine Kostoviću pokazujem, format A3, format A3? Da li je to *printout* vaše baze podataka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: *Printout* onoga što je Bosančevkoj dano iz naše baze podataka. Znači, ista baza je dana doktorici Bosanac, i to je is... isprintano iz njezinog diska. A onda je na našoj bazi podataka provjereno da li su kolumne i podaci isti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam. Pošto je deo te vaše baze podataka, pošto nije kompletna i pošto se iz toga što je priloženo kao aneks vašem... vašem iskazu, ne vide brojeve stranica, ja ću samo reći Pretresnom veću da, kako se vidi iz vašeg iskaza, u vašoj bazi podataka ima oko 3.400 upisa, je li tako? Ja vas molim da potvrdite...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... rečima, jer u zapisniku ne ostaje vaše klimanje glavom.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam... Da. Onaj broj koji je naveden, to je taj broj.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali je uz iskaz pridodato jedno, najviše desetak stranica, znači, to nije kompletna vaša baza podataka, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Samo 10, jer se samo provjeravalo da li je *matching*. Da li...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo da utvrdimo, ne mogu ni ja da tvrdim da li je 10 stranica, to sam rekla ovako, slobodno. Ali u svakom slučaju gospodine Kostoviću, nije kompletna vaša baza podataka, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ono što je na... na disku, hard disku, što prezentirano tijekom istrage, to je kompletno i kod nas se nalazi. Samo nije isprintano sve. Ali, na... ali smo gledali na... na disku...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... cijelu bazu. Dakle, ta cijela baza je i u našoj bazi.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu.
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Znači, cijela baza.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vas molila sada da okrenete ova zelena dokumenta, tako da ih zovemo, gospodine Kostoviću? I to je dokument pod brojem 2. Možete li mi reći, vi ste upoznali doktora Matoša, je l' tako?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I vi ste sa njim saradivali?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Sretao sam se s njim.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali ste sa doktorom Matošem i ostalim osobama radili na tome da se publikuje vaše sećanja i vaše utisci o svim događajima koji su se dešavali za vreme sukoba u Hrvatskoj, je l' tako?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nisam radio s Matošem da se publiciraju niti njegova, niti moja sjećanja.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li je to onda u pitanju osoba koja se zove Judaš?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Niti on nije s Matošem za taj konkretnu stvar surađivao, niti publicirao s njim. Judaš, ja, Henisberg, mi smo publicirali naš sustav *wireless communication* u znanstvenom časopisu, ali nismo promovirali nikakvo publiciranje sjećanja tih doktora.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Da ne idemo u širinu. Nećemo imati vremena ovaj, o tome da vam predočavam dokumente koji govore malo, ovaj, drugačije. Da se vratimo gospodine Kostoviću, na sad ovu vašu tabelu, koja je delimično pridružena... uz vaš iskaz i uneta je u dokaze. Ta se tabela zove "Ranjeni hrono". Da li to znači hronološki upis?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je kratica za kompjuteraše.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da. Recite mi, ta tabela obuhvata 3.472 upisa, je l' tako?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da ste tačno rekli za Vukovar, je l'? To vam mogu tačno reći koliko je za Vukovar, ali otprilike to je broj.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, intervencija na transkript. U pitanju je 23 red, 78. stranice, 3.472 upisa.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Jer sam tamo imao prilike provjerit' zadnji broj i reći koji je broj, što...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja sam taj broj uzela iz vašeg iskaza. Verujte, nisam imala vremena, niti mogućnosti da brojim 3.472 upisa. Mi smo ovde tokom ovog postupka čuli u dva navrata gospođu Bosanac. I ona nam je govorila o situaciji u vukovarskoj bolnici; i ona nam je u nekoliko navrata, posebno je to na stranici

5.943, red 5., 25. desetog prošle godine, izjavila da je u bolnicu primano oko 60 do 70 ranjenika dnevno, od čega je 60 do 70 posto bilo civila. Sada vi meni recite, vi ste redovno upisivali u kolonu, to je, mislim, kolona (h), vertikalna kolona u vašoj bazi podataka, praktično status ranjene osobe, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Status je bio: "civil – odrasli", "civil – dete", "ZNG", "rezervni Zengovac" i tako dalje, je l' tačno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li možete nam reći, da li u tom spiskovima su ovaj, upisivane i osobe koje su dovedene mrtve u bolnicu... u vašu bazu podataka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa ako je MUP rekao da je... vjerno prenio što je Bosančevka dala da je *exitus*, onda je to tako. Znači, ako je... Naime, što god je bolnica poslala, to je za nas bio vjerodostojni podatak i mi smo ga unosili, jer je iza toga stajala... medicinski sustav koji je imao uputu da nam šalje što preciznija izvješća. Znači, ako su oni rekli *exitus letalis*, onda smo mi unijeli to.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali sada nam kažite, na osnovu kojih podataka je MUP sačinjavao svoje podatke?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Tako da je doktorica Bosanac poslala kurira sa podacima i zahtjevom da se to pošalje odjelu, kada ona sama nije mogla slati, jer je postojao samo taj jedan faks. A...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja ću vam...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... Emil Aleksandar smrtno stradao i nije više mogao slat' *e-mail-ove*.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja ću vam sada reći... pokazati neke malo te statističke podatke, zbog toga što ste sami izjavili da ste se vi na određen način bavili širim problemom uopšte zaštite u humanitarno vrlo teškim situacijama koje su... u kojim su bili pojedini delovi Hrvatske za vreme sukoba. Pregledom vaših upisa u vašu bazu podataka, na primer za septembar mesec 1991. godine, upis počinje od rednog broja 465 do rednog...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, mogu ja to... i ja gledati? Jel' vi....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možete.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: A gdje vi to... To u ovom?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne, ja vas pitam samo da li vi sada znate stanje vaše baze podataka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Onako kako imamo, to stanje znam, kol'ko je upisano i dalje se s time mi ne bavimo, ne? Nego imamo bazu...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Mi smo...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... kao dokumentaciju.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Mi smo gospodine Kostoviću vašu kompletnu tu listu od 3.472 upisa primili. I Odbrambeni timovi su proučavali te upise. Delimično je to uvedeno sada u spise preko vašeg iskaza u jednoj manjoj formi i prilično nepreglednoj. I ja sad pokušavam sa vama neke podatke da razjasnim, jer vi dolazite u ime te službe kao osoba koja treba nama, na upit Odbrane, da pruži podatke za ovo Pretresno veće. Da li možete da nam potvrdite da je onda za septembar mesec bilo 716 upisa ranjenih, što je u proseku 24 lica dnevno, od čega je 357 bilo civila, a 359 branitelja? Je li možete da nam potvrdite to?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ako je to dio ove dokumentacije, a ja potpisao, onda je to tačno tako. Sad, ne mogu za septembar reći napamet kol'ko je bilo, a nemam ništa pred sobom. Mogao bi jedino brojati.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali, evo...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ali... ali ako ste to uzeli iz podataka naše baze, onda je tačno toliko.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Uzeto je iz vaše baze...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Onda je...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... podataka...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... onda u redu.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... zato što je uz vašu listu "ranjeni – hrono" priložen nama, je priložen jedan grafikon koji tačno govori o brojevima ranjenih, primljenih u određenom periodu u bolnici. Vi ste ovde svaku stranicu od tih nekih desetak parafirali; prema tome, smatram da stojite iza tih podataka. Mi smo čuli da je 4. oktobar bio jedan od vrlo težih dana, jedan od teških dana za Vukovar. I na više mesta nam je bilo rečeno da je tog dana primljeno oko devedesetak lica u bolnicu. Da li je vama nešto poznato o tom broju?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa, rekao bih da su svi dani bili teški. I ovisno o tome kakvi su napadi bili, toliko je i bilo ozljeđenih. Ako je 4. oktobar... imam kao veći broj primljenih. Sad gledam da nađem originalni faks.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: No, ne možemo sada gospodine Kostoviću da čekamo na to. Ali, da li možete da mi ....

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, samo izvolite.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... potvrdite da je u novembru mesecu, znači do 20. jedanaestog 1991. godine, upis u vašu bazu podataka počinje sa rednim brojem 2.400 i završava se sa rednim brojem 3.130?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Što znači da je primljeno u tom periodu 730 osoba, od čega ste vi naznačili da su civili bile 197 osoba, a branitelji 533. Ja sam

nazvala sada sva ostala lica braniteljima, jer smo ovde čuli i gospodina Grujića i gospodina Strinovića, koji su na takav način određivali status lica, pa smo i mi to prihvatili u našoj terminologiji ovde. Znači, ako pogledamo ove brojke koje sam vam ja rekla, da li se slažete sa mnom da je u novembru mesecu, do 20. jedanaestog, odnos primljenih civila i branitelja bio 27 posto civila, a 73 posto branitelja?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ako su podaci koje ste pročitali točni iz grafikona, onda... onda je zaista tako.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Pregledom vaših... vaše baze podataka, uočili smo jednu pojavu, i molim ako možete da nam objasnite. U pitanju su na primer upisi pod rednim brojem 61 i 62, lica koja su ranjena istoga dana, 8. petog 1991. godine. Možete li nam reći, kako je moguće da se za jednu osobu, od te dve, ranjene su na istom mestu, u Vukovaru, dovedene istoga dana u bolnicu, za jednu osobu se upis izvrši nakon nekoliko dana, a za drugu upis tri godine kasnije?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To je moguće. To je najlakše objasniti. Ljudi su naknadno dolazili sa medicinskom dokumentacijom iz bolnica, i tražili da se upiše njihovo ranjavanje. Neki se nikad nisu ni javili tijekom opsade Vukovara, nego su se to javili naknadno. Ako su imali valjanu dokumentaciju, onda je odjel to upisao. Znači, ako je neko bio u Vukovaru, ranjen je, nije... ni... nije tretiran, nije upisano, nije neko ga uveo, on je završio u nekoj bolnici u Osijeku, na primer, i liječnik je konstatirao ranjavanje, oz... posljedice, amputirana ruka ili ne znam šta, i on je došao s tom dokumentacijom u odjel - onda bi to upisali. Znači, opet ponavljam, ako je bila medicinska dokumentacija.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ako je bila medicinska...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Samo u tom slučaju.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Ali hoćete li mi reći onda, vi ni na koji način niste kroz vašu bazu podataka vodili evidenciju o osobama koje su puštene sa bolničkog lečenja? Govorim i dalje isključivo o vukovarskoj bolnici?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ako je znači osoba koja je puštena, na primjer, 1.000 ljudi je... ili 2.000 je te noći civila evakuirano autobusima u Hrvatsku. Oni su se rasprostrli u 33 grada Hrvatske. Vukovarci su bili. Različite su....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Moram da vas prekinem.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... bile sudbine. I sada, ako je on se javio u medicinski centar neki, i taj centar je shvatio da je rana... ima veze sa... sa... Vukovarom, i on je onda javio odjelu. Ali...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... krizno stanje...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... moram...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... je prestalo kasnije. Tek 1998. godine....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Kostoviću...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, recite?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... ja vas nisam pitala za stanje nakon evakuacije bolesnika. Priča je o tome da su za sve vreme sukoba u Vukovaru, bolesnici dovoženi u vukovarsku bolnicu. Ja ne govorim o datumima koji se odnose na 18., 19. ili 20. novembar. Ja vam postavljam načelno pitanje: Da li je od vaše službe traženo, ne znam za druge bolnice na teritoriji Republike Hrvatske, interesuje me vukovarska bolnica, da li je traženo da se vodi evidencija o otpustima?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, ako imaju medicinsku dokumentaciju. Znači, svako ime koje je u bilo koju ustanovu u Hrvatskoj medicinski tretirano, a potječe iz vukovarske bolnice, moglo se je naknadno upisati ili korigirati podaci. A... Znači, to... to sam rekao na vaše pitanje da li je moguće. Odgovor je kratki – da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li ste vi uopšte kroz vaše pokazatelje mogli da iskažete u koliko slučajeva je ranjena osoba primila, dobila adekvatnu ili određenu medicinsku negu, i odma' toga otpuštena na neku kućnu negu i lečenje i gde?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pazite, ne... neukusno je govorit' o medicinskoj njezi u Vukovaru tijekom tih tri mjeseca. Zaista...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Recite mi da ili ne?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne. U redu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja smatram da... da... da tamo nikakvi uvjeti za nikakvu medicinsku njegu nisu postojali, neg' se svak' snalazio kako je mogao, spašavao glavu. I doktori su nastojali da su gubici što manji.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Svakako. Svakako. Recite mi, da li znate da je, možete li nam potvrditi te navode, da su lakši bolesnici nakon pružanja kakve god medicinske intervencije, prema uslovima koji su to u tom momentu dozvoljavali, puštani? I da li je to evidentirano kroz vašu dokumentaciju, da li su lečeni ambulantno ili su hospitalizovani?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Naša dokumentacija ova kad je sustav komunikacije bio normalan, i... i jedna kolumna u ovoj bazi podataka, koju ima uvaženi Sud i koje je dala Bosančevka, a mi imamo kopiju toga, zaista se vidi da su neki ambulantno zbrinuti. Vidi se. Piše "amb" - ambulantno.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja vas molim da sada okrenete dokument sa oranž etiketom na kojem piše "OVČ 97".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Za Sud i kolegu iz Tužilaštva to je žrtva broj 97 sa "Ovčare". A u ovome, gomili ovih dokumenata, to je ERN broj 0504-8854.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Za Tužilaštvo još jedan podatak. To je R 65ter, dokument 645.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li se... Je li imate to, gospodine Kostoviću?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Našao sam dokument 0504-8854.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Tačno. Hvala. Slažete se sa mnom da je to depeša koja je poslata policijskoj upravi Varaždin? Ja vas molim da gledate u dokument?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, već sam....

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... brzo skenrao, da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 1. desetog 1991. godine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: 1. deseti 1991. godine, točno.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Ja bih vas sada molila da nam pročitate ono što je praktično u posljednjem pasusu podvučeno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: "Policijsku upravu Varaždin izvještavamo da su policajci Jurin..." ili Juran "...Marjan i Bosak Marko zadobili lake tjelesne ozljede, a nakon ukazane liječničke pomoći, pušteni iz Medicinskog centra".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ova osoba, čije ste ime sada bili pročitali je kasnije pronađena na "Ovčari". Mi imamo podatak da je ta osoba ovde, iz ovog dokumenta koji smo pročitali, da je puštena iz bolnice zbog lakših telesnih povreda. Znači, vi sada možete da mi potvrdite da je bolnica, bilo zbog uslova u kojima je radila, bilo zbog težine povreda, odmah određena lica, po svojoj proceni, lakše povređena, otpuštala?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ja mislim da se bolnica držala tih medicinskih načela. Iz ovog proizilazi da je zaista taj o... otpušten.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vas molila sada...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Medicinsko načelo je da uglavnom lakši ranjenik, ako može.... ako je pripadnik neke postrojbe, da odma' ide na dužnost. To... to je...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ja bih vas sada molila gospodine Kostoviću da uzmete plavi registrator?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: To je za Pretresno veće znači dokaz 345 MFI.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I da okrenete stranicu 8. Jeste li okrenuli stranicu 8...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... gospodine? 11. ili 12. red odozdo odmah se uočava, u krajnje levoj vertikalnoj koloni, naziv osobe koju smo mi maločas prozva... ovaj, imenovali.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li možete da mi potvrdite da je to ta osoba?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidim. Bosak Marko, da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Treća vertikalna kolona je datum ranjavanja, je li tako? I stoji da je ranjen?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Samo pokazuje da je baza podataka točna. Prvi deseti – Prvi deseti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine, zbog transkripta vas molim, vi mi potvrđujete da ste našli ime koje smo mi maločas izgovorili?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Našao sam ime...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... Bosak Marko.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Na ovom spisku se on vodi kao pacijent bolnice, i mi nigde nemamo dokaz da je on nakon medicinske intervencije otpušten, i da je njegova matična kuća, policijska uprava u Varaždinu, o tome obavještena, je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam da li obavještena uprava u Varaždinu. Mi je nismo obavijestili.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali ako pogledate ovaj dokument koji sam vam čitala, na kome piše OVČ97, vratite se na...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... ove narandžaste dokumente?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Sjećam se, da. Slikao sam.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Stoji da je upućeno 1. desetog policijskoj upravi u Varaždinu. Da li ste vi možda ovaj podatak pokušali da sravnite između Vesne Bosanac i vaših...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ako je...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... vaše baze podataka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Gledajte, mi imamo u bazi podataka da je on ranjen, da je ranjen 1. desetog. Imamo dijagnozu i da je unos bio tek 12. desetog. Dakle, ja ne mogu znati da li je sada Vesna Bosanac i njezina ekipa nama javila daljnji tijek. Ali očito je tijek trajao 12 dana, jer je unos bio tek 12. desetog. Dakle, oni su podatak dali sa određenim zakašnjenjem. Ali, ali... ja ne mogu znati.... Mi smo... Ja samo želim reći da

svaki podatak koji smo dobili od vukovarske bolnice smo unijeli. I unijeli smo ga precizno i iste sekunde kad smo ga dobili.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Odlično, hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Problem je jedino...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ali vi niste u tom momentu imali nikakav mehanizam da proveravate podatke koje vam je dala u tom momentu vukovarska bolnica, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa cijeli sustav je zamišljen da... da mi ne...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste mogli...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... ne provjeravamo...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... ili ne?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije bilo potrebno. Nego podatak koji je stizao, mi smo... ja sam provjeravao da l' mi dobro unosimo i da l' kontroliramo unos, i da nema dupliciranja unosa. A, nismo mogli provjeravat' kako je unošeno u Vukovaru, jer smo za svu medicinsku... to je načelo. Sva medicinska...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... izvješća su nama vjerodostojna.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li je pravilo bilo tada, da ako je osoba ponovo ranjena, što je apsolutno moguće i ponovo dovedena u bolnicu, da to bude konstatovano?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Trebalo bi biti, po onom kako smo radili, trebalo je bit' konstantirano.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Trebalo.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Možete li...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, upozoravaju me za pauzu. Pa ako je odgovarajuće vreme za...

SUDIJA PARKER: Da li to znači da ste vi završili? Bolje bi bilo da porazgovarate sa gospodinom Lukićem i da imate na umu i to da treba takođe da se ostavi vreme za dodatno ispitivanje. Molim vas da vodite računa o vremenu. Nastavićemo za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Bulatoviću?

ADVOKAT BULATOVIĆ: Hvala, časní Sude. Dobar dan svima u sudnici. Pošto sam ja u ime tima Odbrane... Ja sam advokat Bulatović i jedan od branilaca gospodina Šljivančanina. Pošto sam ja u ime tima Odbrane gospodina Šljivančanina trebao da postavljám pitanja gospodinu Kostoviću, a najveći broj tih pitanja je već postavljen i od strane gospodina Domazeta, onda je tim gospodina Šljivančanina odlučio da naše vreme koje smo mi imali za unakrsno ispitivanje ovog svedoka ustupimo gospođi Tapušković, tako da ona može da koristi i naše vreme. Zahvaljujem se. Tako da mi nećemo imati pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA PARKER: To je jako lepo od vas. Gospođu Tapušković, možete da nastavite.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Pošto ste pre pauze postavili pitanje o rasporedu vremena, pošto su mi sada kolege iz tima optuženog Šljivančanina ustupili vreme, ja ću gledati da se krećem u tim okvirima, i da ostavim sasvim dovoljno vremena i za kolegu iz Tužilaštva da i on ima vremena za dodatno ispitivanje. 15 minuta. Znači, ja ću završiti tačno u četiri i 15. Hvala.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Nastavićemo, gospodine Kostoviću. Ja sam u pauzi pogledala malo transkript, i htela bih jednu stvar da raščistimo, da malo dođe.... da preciziramo. Ja sam vas pitala o ambulantnom lečenju, i vi ste rekli da je evidencija ambulantnog le... lečenja vođena kratkotrajno zbog situacije koja je postojala, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Zato jer kasnije, ko je ušao u bolnicu, tretirano je kao jedinstveni skup pacijenata. A prije toga, kad su otpustili, napisali su "Otpušten ambulantno".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ja ću vas moliti, pošto ja imam samo još pola sata vremena, da nam stvarno vaši odgovori budu što koncizniji. Ali, možete li mi potvrditi da to što je prestala da se vrši evidencija ambulantnog lečenja, ne znači da osobe nisu ambulantno lečene, i da posle ukazane medicinske intervencije, nisu odmah otpuštane iz bolnice, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je pretpostavka vaša. Ja nemam dokaza ni za da, ni za ne.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Ja sam vas prošli put pitala o tome, odnosno pitanje je neposredno pred pauzu je bilo vezano za osobu koju smo nazvali OVČ97. I o tome kako je ona puštena iz bolnice. Znači, nastavljamo o... diskusiju o ambulantnom lečenju ili hospitalizaciji. I još jednu konstataciju, da se vratimo na ono što ste izjavili pre pauze, da je po pravilu trebalo da bude evidentirano da li je osoba ponovo primljena u bolnicu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. To, tako su upute bile da bi to trebalo registrirati.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas molim onda da sada plavu svesku, plavi registrator, to je dokaz 345 MFI, okrenete na 39. stranicu i pogledate prvi upis 2. desetog 1991. godine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, gledamo stranicu 39?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 39, da.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: I koju kolonu želite?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prvu odozgo....

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U pitanju je rezervni *zengovac*, datum ranjavanja: 2. deseti 1991. godine, mesto ranjavanja je Vukovar...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dijagnoza: ranjen ponovo 4. jedanaestog 1991. godine, je li tačno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To je tačno. Kao što piše, vi ste...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Ja sam vas... Ja sam to čitala, zbog toga što ja znam da Pretresno veće kod sebe ima BHS verziju, odnosno na srpskom ili hrvatskom, i da bi znalo šta tačno piše. Znači, gospodine Kostoviću, ovakva konstatacija bi trebala da bude pravilo? Je li tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pravilo da se bilježi, ali ne pravilo što se događalo. Mogao je neko bit' otpušten, poginuti više... nije moglo se ništa ubilježiti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vam ne govorim o osobama koje su poginule. Ja vam govorim o toga... o tome da mi nemamo evidenciju da su lica, koja su došla u bolnicu nepobitno ostala u bolnici sve do evakuacije bolnice dvadesetog, i da je ovo u dokumentu 345, odnosno u plavom registratoru, jer vi ga znate kao plavi registrator, jedina konstatacija da je bolesnik, odnosno ranjenik još jedan put doveden?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodine Kostoviću, nema potrebe da proveravate, verujte mi na reč, a Pretresno veće i kolege iz Tužilaštva će ceniti moj navod da je to jedina konstatacija u ovde, takođe, 3.472 upisa, o tome da je osoba...

TUŽILAC WEINER: Ulažem prigovor, časni Sude. Vidim da je prošao već ceo prevod transkripta, a još nema pitanja. To je govor.

SUDIJA PARKER: Da li vidite o čemu se radi? U redu.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li možete gospodine Kostoviću da nam kažete, da li znate, da li u dokumentu 345 MFI, pored ove konstatacije, postoji i jedna druga konstatacija da je osoba ponovo primljena u bolnicu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Moram reć' da ako vama vjerujem, onda nije. A sam nisam provjeravao. Ni... ne... ne mogu provjerit'... sada. A u moj... u našoj bazi podataka sigurno da to nije jedina osoba koja je ponovno tretirana. To je nemoguće.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam. Ja sam vas pitala samo za ovaj podatak, za ovaj dokaz 345, odnosno plavi registrator koji je pred vama. Ja ću vas sada zamoliti da pređete na žute doku... narandžaste dokumente. U pitanju je etiketa, gospodine Kostoviću, na kojoj je napisano OVČ45 i 57. Ja vas molim da okrenete tu stranicu?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Za kolegu iz Tužilaštva to je stranica MUP-ovih depeša 0504-8883.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Našao sam.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vas molila da pročitate ono što je podvučeno narandžastom bojom?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: "Izdvojeno", znači iz "popisa", čitam: "Jambor Tomo, rođen 1966. godine, policajac PU Varaždin, Kapustić Josip, 1965. godine rođen, policajac PU Varaždin". I onda dalje piše, slijedeće što je podcrtano, piše: "Policijsku upravu Varaždin izvještavamo da su policajci Jambor Tomo, Kapušić Josip i drugi neki, zadobili lake tjelesne povrede, a nakon ukazane liječničke pomoći, napustili su Medicinski centar Vukovar".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Kostoviću. Znači mi ovde sada imamo još jedan primer, kao što smo maločas raspravljali, i sada imamo dve osobe, a maločas smo imali jednu, je li tako? I ista je situacija da je... da su osobe konsta... da je konstatovano u depešama MUP-ovim da su pus... puštene nakon intervencije, je li tačno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Puštene su. Ali...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ja bih vas molila da opet uzmete plavu... plavi registrator? Dokaz 345 MFI, da okrenete, ja bih vas molila, stranicu 29, prvo. Jeste li našli?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Evo, 29. Našao sam, da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste našli u... drugo ime odozdo u horizontalnoj koloni gde se pominje jedan od ranjenika? Jeste našli? Jambor Tomo?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I da stoji da je on povređen 4. desetog.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I da nema konstatacije da je napustio bolnicu?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je l' nema?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ovdje nema.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Nema ni konstatacije, možete da nam potvrdite, da je on ponovno ranjen ili ponovno doveden u bolnicu?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ni toga nema.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Možete li sada molim vas da okrenete stranicu 33 istoga dokumenta, gospodine Kostoviću?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li vidite, to je jedino ime u prvoj vertikalnoj koloni...
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... i to je druga osoba.
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I za njega možemo da konstatujemo datum ranjavanja 4. deseti?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ima dijagnoza, je l' tako?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I nema dokaza da je osoba ponovno primljena u bolnicu?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nema.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li vi gospodine Kostoviću imate objašnjenje, kako je moguće da su dve osobe, slučajno su iz iste policijske uprave, ranjene istog dana, istoga dana im je pružena medicinska nega...
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... odnosno zbrinuti su medicinski, kao lakši bolesnici otpušteni, i da se oni posle nađu kao žrtve na "Ovčari"?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To... Pa to je najlakše objasniti. Bio je 4. desetog ranjen. Onda ga je neko... borio se dalje, ili šta je već radio, i onda ga je neko ubio i... na "Ovčari"... ili odveo na "Ovčaru"... njegovo tijelo. To je vrlo jednostavno.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Ja ću vas sada zamoliti da pogledate sledeći dokument, obeležen narandžastim. Samo momenat da vidim. To je u pitanju "Ovčara 19". Samo da vidim... ja sad, verujte ni ja ne mogu da se snađem u svim ovim papirima. Ali, idemo sada ovako. Njega i nema u ovim dokumentima, gospodine

Kostoviću. U pitanju je ERN 65ter 729, i to je osoba koja je takođe nestala na "Ovčari".
Da li možete da nam objasnite...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ga nemate, gospodine Kostoviću...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Aha, dobro.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:... vi ga nemate.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Okej.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: On se ne vodi i ne možemo ga naći na ovim papirima MUP-ovim. Samo znamo da se on vodi kao osoba koja je nestala. Identifikovana je na "Ovčari" i njega nema u Dokumentu 345, u ovom plavom registratoru. Ali mi smo dobili još jedan dokument od Vesne Bosanac koji govori isto o stradanju bolesnih iz vukovarske bolnice, koji je ovde uveden kao dokaz.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Za kolege i za Pretresno veće ima status MFI. U pitanju je Dokument 346. I za njega stoji da je on lečen ambulantno i da je otpušten. To je konstatacija Vesne Bosanac. Ja ću vam samo ilustrativno reći da je primljen u bolnicu 26. osmog 1991. godine. Ja vas molim da pogledate dokument 05... ipak sam ga našla, 0504-8896?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: 88... 88... 8896, Okej.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste li našli?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Našli smo 504-8896.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da, ja imam tako zabeleženo da je ovaj... Samo sačekajte vas... najljubaznije vas molim da pronađemo... dokument.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Gore piše "Crveni križ".... "Kirurgija za Crveni križ".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da, "Kirurgija za Crveni križ". Da li tu postoji pored te osobe konstatacija da je lečena ambulantno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, "amb." Vidite da kod svih postoji.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ova druga polovica popisa piše ambulantno.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ambulantno. Doktorka Bosanac njega vodi kao...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, niste rekli ime?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ime nije bitno gospodine, ime tog pacijenta sada u ovom momentu nije bitno. Bitno je sistem i način upisa vaših podataka.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Recite mi sada kako je moguće, imate li objašnjenje da u tom dokumentu stoji da je osoba lečena ambulantno? Ja vam sada kažem da ne prizivamo dokumenta na ekran 346 MFI, dokument pribavljen od doktorke Bosanac da je on otpušten iz bolnice. Da li možete da mi kažete kako je moguće da se ta osoba nalazi...

TUŽILAC WEINER: Časni Sude, ulažem prigovor. Dokument 346 nije pokazan ovom svedoku i o njemu nije govoreno prilikom glavnog ispitivanja. On je, istina, dostupan za unakrsno ispitivanje. Međutim, onda bi barem svedoku trebalo da se pokaže dokument 346 kako bi video šta je i da vidi da li je to njegov dokument.

SUDIJA PARKER: Dovoljno, gospodine Weiner. Sve ste rekli. Zaista svedok treba da dobije priliku da vidi dokument MFI 346.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Slažem se s vama, časni Sude. Ja ću taj komentar vezan za dokaz 346 i pitanje koje se odnosi na taj dokaz da odstranim.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Postaviću svedoku pitanje da li je vršena provera podataka vezano i za ovu osobu i sravnjivanje podataka između vas i Vesne Bosanac da bi se utvrdilo da li je osoba bila bolesnik bolnice na dan 20. jedanaestog?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Sve što je Vesna Bosanac dala do tog datuma, normalno je unešeno kod nas. Naknadno sravnjivanje nije bilo preko Vesne Bosanac, nego preko svih drugih informacija medicinskog sustava. Tek kada je dobila Bosanac ponovo sve naše podatke, ona je mogla eventualno nešto sravniti ili korigirati. Znači, ja za taj konkretan slučaj mogu samo reći da je moguće da je neko ambulantno liječen, otpušten i ponovo primljen, a da nije registrirano. Ali, ali to sad ne mogu provjeriti.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Ali možete nam sada reći, pošto se vrlo često pozivate na Vesnu Bosanac i na način na koji je ona vama dostavljala dokumenta, da li je Vesna Bosanac vama slala svoje izveštaje iz policijske stanice u Vukovaru?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nije "iz", nego "preko", kao jedinoj mogućoj komunikaciji, zato da bi zadržala se... upute, iako u teškim uvjetima, da šalje sve podatke na bilo koji mogući način.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Znači, od... preko MUP-a, preko *e-maila*. Da je bio golub pismonoša, slala bi preko toga.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Recite mi, preko... koristeći faks stanice milicije ili policijske uprave u Vukovaru, da li je ona vama slala dokumenta na memorandumu, odnosno na zaglavlju vukovarske bolnice?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: U početku je slala izravno, što ja imam te dokumenta. Kasnije, kad nije mogla, onda je išlo tako da je... da je MUP dodao njezino izvješće svom izvješću.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je to i na jednom MUP-ovom izveštaju konstatovano - da je Vesna Bosanac pristupila njima i dala im te podatke?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To je bio dogovor, i ona ga je potvrdila na taj način. Ja vam mogu dati ako želite izvješća iz početka, kad je to bilo na memorandumu... na memorandumu bolnice, da vidite kako je izgledalo u normalnim uvjetima, je l'? Znači, ja mislim da bi mogli pogledati ako želite?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Kostoviću. Mi smo već videli neke od tih izveštaja koje je lično nama prezentirala doktorka Bosanac, i oni su uvedeni u dokaz, tako da nema potrebe.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Mi smo to, mi smo to videli.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Hvala.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Al' onda mi morate još jednom objasniti. Ovi MUP-ovi, deo MUP-ovih depeša koje imamo ovde prezentirane i koje vi imate ispred sebe, oni su sačinjeni na osnovu podataka koje im je davala Vesna Bosanac, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Ona je slala kurira sa podacima Emilu Aleksandru u poštu i slala je MUP-u. Znači, ono što je funkcioniralo u tom trenutku je taj izvještaj krenuo. Ako je poštanska linija prekinuta, onda je slano izvješće sa zakašnjenjem od dva, tri dana.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Sada ćemo preći malo na jednu drugu temu. Više nećemo se baviti ovim spiskovima. Kroz vaš iskaz i kroz dokumenta koja su nama obelodanjena, koja se odnose na vas, videla sam da ste vi bili spremni da se nakon eshumacije forenzička obrada posmrtnih ostataka, odnosno autopsija obavi u Mađarskoj ili u Austriji, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne znam od kud' vam taj podatak? Mi smo inzistirali da sve što se radi u Vukovaru, radi uz prisutnost naših stručnjaka. I osigurali smo doktora Kubota i doktor Strinovića, a također je bio spreman monitori, EC monitor (ECMM, European Community Monitoring Mission), dat je helikopter. I onda se od tog odustalo. A kasnije smo se borili da se identifikacija obavi u Hrvatskoj. I na kraju je UN ekspertni tim, koji je radio i za Tribunal (ICTY), ipak smo dali takve dobre uvjete, da se uspela identifikacija "Ovčare" raditi u Zagrebu, jasno, s neutralnim ekspertima.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Znači, mi nismo nikad željeli bilo šta da se identificira izvan Hrvatske, jer imamo stručnjake, imamo po... po međunarodnom pravu na to pravo. I uostalom, to je humanitarna stvar.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vas molila onda da okrenete dokument koji nosi oznaku broj 6, i da okrenete drugu stranicu tog dokumenta? To je sa zelenom etiketom...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Sa zelenom etiketom...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE:.... gospodine Kostoviću? Molim vas. Pa prvo pogledajte prvu stranicu da konstatujemo da je to dopis napisan 18. oktobra 1993. godine, je l' tako?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: On je poslat od gospodina Vladimira Kotlijara, je l' tako? I upućen je Komisiji eksperata...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Jedan čas, samo da vidim... To je, da, Vladimir Kotlijar.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Ispravka na transkript: red 15., 98. stranica "upućeno je gospodinu Kotlijaru".

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas molim da okrenete na drugu stranicu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja ću vam pročitati rečenicu koja je obeležena narandžastom bojom. To je peti red odozgo: "Gospodin Kostović je obavestio gospodina Roberta Fenwika danas da su hrvatske vlasti spremne da prihvate prevoz ekshumiranih tela sa "Ovčare" u Mađarsku".

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Želite li...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Izvinite.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Intervencija na transkript: 21. red, 98. stranica. U redu. Sad je u redu.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači, ipak je postojala saglasnost...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne. Radi se o *transportation*. Znači da transporta... da budu transportirani u Mađarskoj, normalno, preko Mađarske nama. Nije rečeno da će u Mađarskoj se vršiti identifikaciju. Znači... To uostalom, mi nismo odlučivali.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo to tražili...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... ali odlučivao je UN.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je tačno gospodine Kostoviću da ste se vi obraćali ekspertsjoj komisiji sa isticanjem vaše bojazni da je došlo do, kako ste vi naveli, "nekoj prekopavanja na lokalitetu "Ovčara"?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, zato jer mi nismo imali pristup tom području, jer je bilo okupirano, a novine, obavještajne, kontraobaveštajne službe su stalno

uznemiravale obitelji, objavljivale su beogradske novine, objavljivale su naše da je "Ovčara" prekopana. I čak su visoki dužnosnici neki, ne znam ti, u Beogradu izjavljivali da tamo ima samo kosti životinja. Znači, postojala je realna bojazan sve do momenta dok to nije posjetili eksperti i tražili konstantno čuvanje. Ali, uvijek je ta bojazan postojala.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Recite mi, ta bojazan je ostala i do danas, dok nije došla stalna straža postavljena od jedinice UNPROFOR-a, a jedinice su bili ruski vojnici, je li tačno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Od momenta od kad je ekspert, pokojni doktor Snow došao na mjesto i zamoljeni su UN vojnici da čuvaju, pa sve skroz do integracije Podunavlja, na neki način je to bilo pod nadzorom. Mi smo više puta molili službenike UN-a da nam potvrde da je sve u redu. Jedini mogući neki incident je opisalo se u onoj knjizi "Mass grave" doktor Stoler, ali ja to nisam svjedočio, pa ne mogu o tome. Samo kažem šta piše u knjizi.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. I ovo će verovatno biti moje preposlednje pitanje. Ja bih vas zamolila da okrenete sada dokument broj 8?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Dokument broj 8 je časni Sude deo R65ter Exhibita 288.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste li okrenuli, gospodine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da, 8 sam vidio, da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Mislim da je to taj dokument koji sada okrećete. Ja ću vam sada pročitati. Je li vidite da je naslov, piše: "Otkriveno je 11 masovnih grobnica u sektoru "Istok"?"

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da. Ja ću vam pročitati rečenicu koja je u ovom drugom velikom pasusu, preposlednja rečenica: "Svedoci koji su imali neposredno iskustvo, rekli su da su mrtva tela zarobljenika prevežena iz stare fabrike cigala na lokaciju "Grabovo", gde je 250 žrtava sahranjeno u zajedničkoj grobnici". Da li ste gospodine Kostoviću možda imali takvu informaciju, da su u navedenu grobnicu dodavani posmrtni ostaci nekih lica, koja su na ovaj ili onaj način nastradali tokom sukoba u Vukovaru, i zbog toga bili spremni da protestujete čak i kod Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija (The Secretary General of the United Nations)?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam imao nikakve dokaze da su neka tijela naknadno transportirana i pokopana sa onim prvim žrtvama. Mi smo imali samo popis ljudi koji su zadnji viđeni u autobusima i popis tih ljudi smo napravili. Imali smo svjedoka koji je rekao što se njima događalo. Znači, za jednu skupinu ljudi...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja sam vas pitala nešto sasvim drugo?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... mi smo imali dokaze. A ništa drugo...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nismo imali nikakav konkretan dokaz. Samo za... za taj prvi dio događaja smo imali konkretne dokaze.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li vi možete da mi potvrdite da bi ste kao osoba koja je 1991. godine, odnosno 1992. godine, 1993. godine, bila na poziciji koju ste vi tada imali....

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Recite koja je to pozicija, pa ću vam potvrditi?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Bili ste na čelu te službe koja se bavila prikupljanjem podataka...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To nije bila služba, nego jedan odjel Ministarstva, u kojem sam ja radio volonterski...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... kao dekan.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Odlično. Hvala što ste mi to rekli. Da bi ste bez proverenih informacija bili spremni da se obratite Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, da li možete da mi potvrdite da biste se obratili njemu, bez iole čvrstih sumnji da je došlo do nekog, kako vi ste upotrebili izraz do "prekopavanja" grobnice na "Ovčari"?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Gledajte, mora... Ja ću vam sad tačno istinu odgovoriti. Glavna sumnja je bila zbog toga što Jugoslavenska armija koja je bila dužna nama dat' dokumente i podatke, godinu dana na intenzivnim pregovorima nije na riječ "Ovčara" i to je šutila, i nikada nije dala nijedan odgovor. Dakle, bojazan je bila da počinitelj nakon toga prikrije svoje djelo. To je opravdano, zato jer su negirali godinu dana na svim mogućim razinama. U tom je bit problema. To je moja bojazan, a ne da će neko dovest' ne znam šta, tijela ili tako.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vama su organi Srbije i Crne Gore negirali dokumenta?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Negirali su, ne dokumenta, negirali su da uopće takav problem postoji. Negirali su od Rašete...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Polako, gospodine Kostoviću zbog...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR:... dakle, od Rašete, preko sastanka u Ženevi, preko Peči (Pecs), preko Budimpešte, da nema nikakvih bolesnika iz vukovarske bolnice na "Ovčari", da nema ništa, i da oni o tom' pojma nemaju, da nikad nisu čuli. Dakle, oni su pred Međunarodnim komitetom...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Usporite, jer ništa prevodilačka služba nije čula. Molim vas.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ponoviću. Ponoviću.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja sam vas... ja sam vas pitala gospodine Kostoviću ...

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Da?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja sam vas pitala ne o tome da li vam je... da li su vam organi Srbije i Crne Gore dali dokumenta. Ja sam vas pitala na osnovu čega mislite da je prekopavana "Ovčara"? Molim vas da vam kažem ovo. Vi ste danas na 75. stranici, 15. red izjavili: "Ako je neko umro, a onda je bio prebačen na "Ovčaru" i identifikovan, ne vidim u čemu je problem?"

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: To je potpuno tačno, jel' su isti...

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam, gospodine Kostoviću. Ja nemam više pitanja za ovog svedoka.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ali ja želim dovršiti rečenicu.

SVEDOK KOSTOVIĆ: Časni Sude, ako... da l' mogu... Ja mislim kod toga da su oni isti koji su bili u vlasti nad teritorijem, mogli i te dodatne ljude staviti u... u masovnu grobnicu. To sam mislio, a ne da je on... da je to neko kasnije radio i tako dalje.

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, malo sam prebacila...

prevodioci: Mikrofon za advokata.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodo Tapušковиć. Gospodine Weiner, izvolite?

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC WEINER

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Doktore, vi ste to pomenuli pre izvesnog vremena. Da li ste vi ikada od JNA tražili informacije o tim nestalim licima, stotinama nestalih lica? Kada ste podneli zahtev i kome tokom 1991. i 1992. godine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Orvi put smo po... podnijeli zahtjev generalu Rašeti za vrijeme pregovora u Zagrebu, gdje smo predočili popis od otprilike između 3.000 i 5.000 osoba nestalih nakon Vukovara. Jasno zašto 3.000 do 5.000, jer je bilo ponavljanja i bili su dosta nepouzdati podaci. I doktori su satavili popis bolesnika kojih nigdje nema, a koji su sasvim sigurno bili u vukovarskoj bolnici. To je dano bilo generalu Rašeti. Nakon toga je za vrijeme pregovora u Ženevi 27. jedanaestog, kad je jugoslavensku stranu predstavljao ministar Gačić, kad je bio Vojvodić general u ime Jugoslavenske armije, ja sam bio kao liječnik, al' bio je od naše strane doktor Prodan i bio je iz ministra vanjskih... ministarstva vanjskih poslova Morsan. Mi smo potpisali Memorandum of *understanding*, mi smo potpisali osnivanje komisije za... *Joint Commission for Tracing Missing Persons and Mortal Remains* i onda smo također tražili Vukovar... da kažu koja je sudbina bolesnika iz Vukovara. Nakon toga, svaki pregovor je počimao i završavao s našim pitanjem, zato jer je bio ogromni pritisak ljudi, majki – gdje su naša djeca, jesu živi, jesu zatočeni – i mi smo svaki put to tražili. Ja sam dobio i... ovaj, zapisnik od Međunarodnog komiteta Crvenog križa u Budimpešti, gdje je i jugoslavenskoj strani i Međunarodnom komitetu Crvenog križa prezentirano

svjedočanstvo dvaju ljudi koji su bili na "Ovčari"; sjećaju se većine imena koji su bili u to doba u hangaru. Oni su spašeni, jer ih je neko otpustio. I oni su potvrdili da se taj događaj dogodio. I mi smo inzistirali da jugoslavenska strana kaže što je, neka kaže – mrtvi su, dajte tijela da znamo pokopati. Međutim, odgovorilo se neodređeno, da je bilo tol'ko pokreta u Vukovaru u raznim smjerovima, da nije moguće bilo držat' kontrolu te situacije. Evo, to je moja izjava.

TUŽILAC WEINER– PITANJE: Doktore, kada je bio sastanak u Budimpešti?
SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: 1992, godine u rano ljeto.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Poznati su vam dokumenti koji se koriste u bolnici. Šezdesetak dokumenata koje ste vi videli a koje su Tužilaštvu uputili iz Vlade Srbije i Crne Gore, na osnovu podataka o broju ranjenih pacijenta, da li je to broj dokumenata za koji bi se očekivalo da bude nađen u bolnici 18. i 20. novembra 1991. godine?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Što je uvažena odvjetnica prezent... upućivala me i ja listao ovaj orandž... buklet, tu se samo nalazi nešto što je... su davana izvješća Crvenom križu; i drugo, samo su navedene zapravo *mailovi* koji su slani nama, a koje mi imamo u kompjuteru. Svi ostali dokumenti, znači: povijesti bolesti, protokol sinteze, protokoli, teka glavne sestre, zatim gipsaona, sve to nedostaje i toga nema. Ti su dokumenti mogli pomoć' jako identifikaciji, a sad kad je identifikacija gotova, možda bi mogli pomoć' i Sudu.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Gospodine, pitali su vas nešto o CD-u i vi u vašoj izjavi spominjete CD koji ste pregledali. Vi ste u vašem izveštaju takođe naveli da ste pregledali uzorak od nekih desetak stranica. Da li ste vi sami izabrali broj tog uzorka?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo konstatirali broj redova u tom velikom... "ranjeni krono" i onda smo izabrali... zapravo, dobio sam na uvid *printout-e* i provjerili smo u kompjuteru na našoj *database* sve kolone posebno. I svaku kolonu smo razjasnili što ona znači i da li ima neke nejasnoće. I tek onda sam ja potpisao te *printout-e*.

TUŽILAC WEINER– PITANJE: Pitanje je bilo: da li ste vi odabrali koji ćete broj stranica da pregledate?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to smo zajedno napravili...

TUŽILAC WEINER – PITANJE: U redu.Hvala vam. Da li ste vi odlučili koje stranice treba pregledati?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Pa pregledali smo... Da, stranice iz raznih razdoblja i raznih mogućnosti, tako da bude što više pouzdanih provjera - da se zaista radi o identičnoj bazi. I onda smo ustanovili da se radi o identičnoj bazi.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: I vi ste u svom izveštaju ili u svojoj izjavi rekli da su informacije u vašoj bazi podataka bile potpuno iste kao i one na CD-u. Da li je to tačno?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Bili su potpuno isti, a što smo ustanovili nakon provjere.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: U redu. Advokati su naznačili da neki od tih e-mail-ova ili neki faksovi koji su vama upućeni, nisu imali naslovnu stranicu. Da li je bilo potrebno ili da li je to bio uslov u vašem protokolu da uz svaki faks koji dobijete mora da postoji i naslovna stranica?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospođo Tapušковиć, izvolite?

ADVOKATICA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, nije bilo u pitanju naslovna strana, nego je bila u pitanju prva strana dokumenta. Znači, sa datumom i kome je dokument upućen. Znači, ja sam postavila pitanje da pojedini dokumenti nemaju prvu stranu, ili imamo prvu stranu, a nemamo nastav dokumenta... nastavak dokumenta, jer ne znamo da li dokument ima dve, tri ili više stranica. Hvala.

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Ja mogu samo pregledom, čak ovoga što je prezentirano nama, viditi da... da postoji naslovna stranica, ali nije bio uvjet, zato jer je MUP određivao tehnički što će ostaviti, što ne. Jasno, nije dirao bolesnike. To je ipak bilo ratno stanje u kojem je MUP bio jedan dio oružanih nekih snaga, i on je imao nekakva val'da svoja pravila što može ić' civilnom sektoru, a što ne. Ali, sasvim sigurno da je redosljed, sve što je slano je bilo onako kako je bolnica dala, a što smo danas vidili iz dokumenata Crvenom križu – isti poredak je imena bio na Crvenom križu, kao i kod MUP-a.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Gospodine, činjenica da prva stranica ili naslovna stranica sa datumom i adresom nije među vašim dokumentima, da li to ima ikakvog uticaja na statistike ili na one informacije koje su vama bile poslate?

SVEDOK KOSTOVIĆ – ODGOVOR: Nema. Z... z... Pogotovo zato jer su neki... izvješća stigala sa zakašnjenjem od nekoliko dana. Ključno je bilo – medicinski izvor i... točnost unošenja.

TUŽILAC WEINER – PITANJE: Hvala vam. Nemam više pitanja.

SUDIJA PARKER: Gospodine Weiner, hvala vam. Profesore, mogu da vas obradujem i da vam kažem da se ovim završava vaše svedočenje. Pretresno veće vam se zahvaljuje što ste došli u Hag i zahvaljuje vam se na pomoći koju ste nam pružili. Sada ste slobodni i možete da se vratite svom poslu i svojoj kući.

SVEDOK KOSTOVIĆ: Hvala i vama.

SUDIJA PARKER: Gospodine Weiner, ja sam vam rekao da ćemo govoriti o otvorenom pitanju podnesaka. Ali kada pogledamo na sat, bojim se da ću morati da vas zamolim da to stavite na papir. Vidim da vam nije baš mnogo drago zbog toga, sudeći po izrazu vašeg lica, ali mi stvarno danas više nemamo vremena. A predviđamo da će narednih par dana naše vreme biti potpuno iskorišćeno.

TUŽILAC WEINER: Nema problema, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Takođe, želim da kažem i da obavestim sve prisutne da zato što imam drugu obavezu, moramo da prilagodimo vreme našeg rada, ali ne da bi skratili vreme koje imamo na raspolaganju, već ćemo samo morati pauzu za ručak da produžimo pola sata, i zbog toga ćemo da završimo pola sata kasnije, to jest, završićemo u 17.00 časova. Ja jednostavno imam u svojstvu potpredsednika obavezu koju ne mogu da izbegnem. Ne radi se o ručku, radi se o radnoj obavezi. Zbog toga ćemo imati jedan sat i 45 minuta vremena za ručak, a završićemo sa radom u 17.00 časova. Nastavljamo sutra u 9.30 časova, a svedoku se još jednom zahvaljujem na pomoći.

Fond za humanitarno pravo

